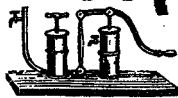

PORGAZEEN

: 1 2 3 4 5 6 7 8 9
10 11 12 13 14
15 16 17 18 19
20 21 22 23 24
25 26 27 28 29
30 31 32 33 34
35 36 37 38 39

č t y ř i c e t

PORGazeen

1. číslo vychází ke dni 20. listopadu 1994

Redakční rada: Daniela Vernerová, Kryštof Kozák, Jan Daněk, Petr Kolínský, Magda Podaná, Jakub Krč, Boris Kubíček, Ondřej Šteffl

Výtvarná redakce: Petra Svobodová, Boris Kubíček

Technický redaktor: Martin Šíp

Séfredaktoři: Martin Šíp, Petra Svobodová

Laskaví čtenáři, omlouváme se upřímně za všechny chyby a nedostatky, kterých jste si jistě povšimli. Příspěvky a připomínky neopomínejte odevzdávat redaktorům či do schránky PORGazeenu. Těšíme se na ně.

Vaše redakce.

© Redakce PORGazeenu

Vážení čtenáři,

pivo i víno teče proudem, girlandami květů zdobeným sálem se nese hukot divokých bakchanálií, v průsvitné hedvábné roucho oděné dívky tančí neřestné tance mezi mísami lahůdek a plnými poháry hostů – a unavená, leč navýsost spokojená redakce PORGazeenu si vychutnává oslavy desátého výročí a čtyřicátého čísla časopisu.

Takhle by to mohlo vypadat. Ovšem to by PORGazeen musel v první řadě nějakou opravdovou redakci mít. Je faktem, že vytvořit skupinu odpovědných jedinců, kteří by se starali o své rubriky a pilně pracovali na co nejlepší tváři časopisu, se nepovedlo v historii snad nikomu, avšak situace, kdy Anička maturuje, Kreatury jsou stále méně kreativní a redakční práci už v podstatě dělá jen šéfredaktor a editor Valášek, rozhodně z hlediska zajímavosti a variability obsahu není ideální.

K tomu se zdá, že většina porgánů dotáhla k naprosté dokonalosti svou nechuť k jakékoliv literární činnosti (zbytek se jen zlepšil ve výmluvách, proč přislíbený text nedodali včas, nezačali na něm pracovat a rozhodně ho do dalšího posunutého termínu z objektivních důvodů nestihnou napsat). I tradiční opory minulých čísel tentokrát povětšinou

zklamaly – i to je důvodem, proč chybí zhruba polovina plánovaných článků a jubilejní číslo nejenže nemá čtyřicet stran (což by podle mnohých bylo stylové), ale radí se spíše mezi tenčí.

Něco se ale přece nakonec podařilo, a to zejména díky ochotě a dobré práci bývalého grafika Štěpána Klimeše, jemuž patří většina zásluh na výrobě toho vůbec nejlepšího, co PORGazeen 40 nabízí: CD. Na přiloženém kompaktním disku se nachází v první řadě kompletní archiv všech tištěných PORGazeenů (velmi raritní záležitost), offline verze internetového Echa a řada dalších bonusových, s PORGem souvisejících dat.

Časopis sám pak k oslavám přispívá zejména obřím tématem, které se zabývá vlastní historií – a aby nebylo tak úplně suché, zpovídají se v něm největší osobnosti z řad šéfredaktorů a grafiků, kteří vytáhli PORGazeen na špičku mezi studentskými magazíny.

Zakončit úvodník čtyřicátého čísla by se slušelo v alespoň naok optimistickém duchu. Na vymyšlení příjemných, podlézavých a vizionářských formulací jsem už ale příliš unaven. Naděje, že se s jubileem změní macešský přístup literárně zdatných porgánů k PORGazeenu, je značně bláhová, ale rád bych se nechal v tomto směru příjemně překvapit. Co vy na to?

■ TOMÁŠ KRAJČA, šéfredaktor

Obsah:

Vážení čtenáři (Tomáš Krajča)	2
Stalo se (Eliška a Noemi)	3
Ze života a smrti školy (Tomáš Krajča)	3
Miminka opět na scéně (Adam Pospíšil)	3
Glosy (Jana Luhanová, Alena Vytisková)	4
Novohradsko (Jakub Teplý)	4
Česká školní inspekce na PORGu (Václav Klaus)	5
Bibit omnes (A. Votava, J. Janouš, T. Klíma, V. Valouch)	6
Téma: Deset let PORGazeenu	7
Počátky PORGazeenu (Tomáš Krajča)	7
Pohled do archivů (Tomáš Krajča)	7
Okénko šéfredaktorské 01 – s Přemyslem Matějčkem	9
Okénko šéfredaktorské 02 – s Ondřejem Zátkou	10
Okénko grafické – s Lukášem Honzákem	12
Okénko šéfredaktorské 03 – s Jakubem Seidlem	13
Okénko grafické – se Štěpánem Klimešem	14
Typoohlédnutí (Jakub Krč)	15
Bonus: Fragment úvodníku	16
Profesoři po přechodu – Lenka Kopřivová, Blanka Vaňková	17
Rozdavač úsměvů (Hynek Trojánek)	20
Nukleární Vokurky – Rozhovor s Honzou Balcarem	22
Pamatuji se & Vzpomínám si	25
Eseje (Pavel Mareš, Mike Baugh, Matěj Strnad, Matouš Turek)	27
Perly sviním	29
Krčjeton	30
Deutsche seite	31

PORGazeen č. 40

Redakce Tomáš Krajča, Martin Valášek | **Ilustrace** Jan Dobrovodský a archiv PORGazeenu | **Foto** Jakub Teplý, Tomáš Hercog, archiv Nukleárních Vokurek | **Jazyková úprava** Martin Valášek | **Typografie, obálka a sazba** z písem TýfaText & OldTypewriter (nostalgicky) Jakub Krč | **Výroba CD** Tomáš Krajča, Štěpán Klimeš & JK Kopírování

Adresa redakce PORGazeen, PORG, Lindnerova 3, 180 00, Praha 8
porgazeen@seznam.cz, www.porg.cz/porgazeen
Tisk JK Kopírování – www.kopirovani.cz

Vaše autorské příspěvky velmi uvítáme, můžete je předat:
a) osobně redakci; b) poslat na výše uvedenou adresu nebo e-mail

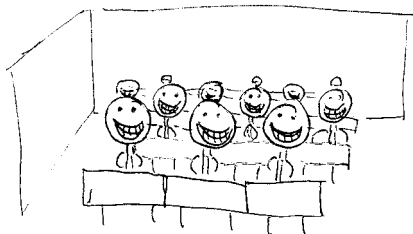
PORGazeen č. 40 vyšel 28. 6. 2004 v nákladu 200 výtisků. Cena 50 Kč včetně CD.

Toto číslo vychází díky významné a velkorysé finanční podpoře euroúředníka Eduarda Huliciuse, bývalého studenta PORGu (1992–2000), & méně významné a méně velkorysé podpoře studia Lacerta (www.sazba.cz), jemuž vládne současný češtinář Jakub Krč. Za poskytnutí písma OldTypewriter děkujeme Pavlu Zelenkovi (www.marvil.cz).

Stalo se...

Byl hokej, většina mužské i ženské populace ho bystře sledovala a pak si zabřečela nad výsledky české reprezentace. Některé domácnosti si pořídily druhou televizi, aby byl v rodině klid (my nejsme výjimkou). * Na nástěnce jsou vyvěšeny projekty na letní ŠvP. Běda tomu, kdo není nikam přihlášený. * Svoji návštěvou nás poctila inspekce. Profesori nás nabádali ke slušnému chování. No, snad jsme uspěli. * Počasí se hodně mění, ale když je hezky, francouzštináři sedávají venku (šťastní to lidé). * Na výtvarce jsme byli donuceni malovat rozkvetlý kaštan, bohužel ne všechna díla byla hezky hodnocena. * Oktaváni si „užili“ svůj svaták a vrhli se do maturit. Maturity se jako obvykle konaly v tercii (terciáni zuřili, protože museli obývat pavilon). Před tercií postávali sekundáni, kteří se s námi odmítali podělit o občerstvení (škoda). Ale s potěšením jsme se dozvěděli, že z matiky se maturovat nemusí! * Jedno milé překvápko nás čekalo na Korábě, jehož hospodárka se stala PŘÍJEMNOU na PORGány. * 69% (odhad) národa sleduje vývoj české SuperStar, a tak se debaty o vítězi objevují i ve škole. * Do kin přišel film Troja, který stojí za zhlédnutí. * Tělocvik se obvykle koná venku, kde nás čekají nepřijemné zážitky.

■ ELIŠKA A NOEMI

Ze života a smrti školy

☉ Je ráno, čtyři ženy jdou / jdou chůzí krutou, houpačkovou, mohli se Stanislavem Roupem Ežnickým nedávno zasténat členové profesorského sboru. Studenti nesténali, leč vymýšleli spíše, kterak zákeřnými zákeřnostmi připravit PORG o miliony.

Jednostranná nervozita po čtyřech dnech s úlevou opadla a mohlo se slavit. Ostatně viz článek pana ředitele kdesi v tomto čísle.

☉ Konec roku přinesl obvyklé šlénství profesorů, uvědomivších si, že k relevantnímu hodnocení svých svěřenců mají příliš málo známek. K tradičnímu náletu závěrečných písemek se pak přidaly ještě specialitky pro jednotlivé „vyvolené“ ročníky – dějepisná minima, malé maturity – a samozřejmě též maturity „velké“.

☉ Alespoň jednou porgáni projevili opravdovou aktivitu: návrhů na volitelné předměty se sešel rekordní počet, a to jak tradičních, tak vysoce specializovaných – a samozřejmě sem tam i bizarních (o historický šerm se nicméně zajímal velký počet studentů, takže by se mohl otevřít: třeba jako volitelný tělocvik). Bizarní byla leckdy i jména, jimiž se zájemci podepisovali. Legeráckám a nevyužitelným předávkám utnul tipce až pan ředitel, který je – logicky – neuznal a spolu s letošními oktávány z jednotlivých listů odečetl.

☉ V jiných směrech ovšem porgáni projevují akutní netečnost. PORGazeen pomalu, ale jistě hyne na úbytě. To si ho opravdu mám cucat z prstu čtrnáct dní po uzávěrci (jako tenhle článek)? Salmovská/Balbínova nejenže už nejméně dva roky nebyla, ale co hůř – už na ni ani nikdo nostalgicky nevzpomene. Spolu s oktávány posledních let zmizely i občasně masážistické kousky, demonstrace za mrkev, zimní opalování či hra na hajzldědky...

☉ PORG se zase zviditelňuje v médiích. Článek o komiksu Bůh vyšel v Reflexu v rubrice Comics tip, Respekt přinesl nedávno zajímavý rozhovor s A. Rolečkem (byť ten se primárně netýkal školy, ale náboženství). Echo se objevilo v magazínu Computer mezi studentskými stránkami s dovětkem: Některé školní časopisy vypadají lépe než profesionální projekty.

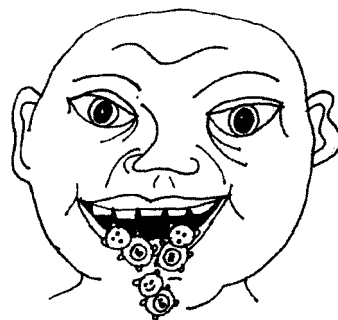
☉ Svěže novátorská akce English Day skončila naprostým fiaskem. V obchodě při české mluvě přistižen i p. prof. Rufer, jinak anglicky mluvící podle všeho opravdu jen profesori – a to ještě zdaleka ne všichni. Studenti, jak je v poslední době jejich neblahým zvykem, celou akci sabotovali a chodbami ústavu zněla opět prakticky výhradně čeština.

☉ Po fiasku v základní skupině si porgští florbaloví reprezentanti napravili reputaci v soutěži útechy: ač v sestavě oslabené o Zábojníka a Votavu, vyhrál tým dva zápasy ze tří (byť jeden až v hek-

tickém závěru s konečným skóre 5:4) a ve své skupině skončil druhý. Snad se příští rok podaří prolomit sestupnou tendenci z hlediska celkového umístění ve Florbalové lize středních škol...

☉ Velmi rozpačitě skončila tradiční oktávanská dražba. Charizmatu s křížem v ruce v nábožném transu ceny vyvolávajícího Jaroslava Mojžíše či diplomaticky přesvědčivého a vmlouvavého Martina Pehala se ulízlému Tomáši Hercogovi nepodařilo přiblížit ani v nejmenším, a tak řada zejména starších studentů zvolila místo handrkování o ceny za nejrůznější blbosti únik na kuřácký chodníček či do obchodu. Ze by čas na změnu?

■ TOMÁŠ KRAJČA

Mininka opět na scéně

Ve stejný moment, 26. 5. v 9:15, se sekundánům narodila miminka: pouhá 3 kila rýže, vata či něco podobného, dupačky, čepička. Tak, a odpoledne už je ze školy nenesou v igelitkách, ale pěkně jako své prvorozenátko.

Možná si při případné návštěvě sekundy položíte otázku, zda to byl od školy zodpovědný tah, a uleví se vám, když si připomenete, že je to jen rýže. Každopádně vzbuzuje tento projekt pozornost, a to nejen ve škole.

Sekundáni také neúspěšně navrhli některé inovace, jako např. když se ptali, zda půjdou na mateřskou dovolenou nebo když přesvědčovali profesora Bukovského, že nemohou v těhotenství cvičit ani běhat patnáctistovku.

Nevím, zda je pro rodiče i miminka lepší chodit spolu i na Koráb, nebo ne. To záleží na maminkách a tatíncích samotných. Hlavně na prarodičích ale asi závisí, zda budou budít své děti každé čtyři nebo tři hodiny, aby jejich vnuky či vnučky nakrmily.

Rozhodně to bude zajímavý týden.

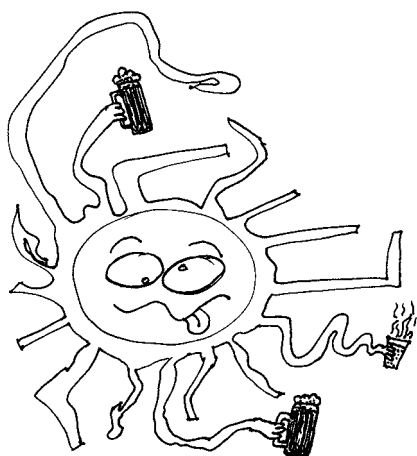
■ ADAM P.

Rozcestí

Byly přijímačky. Rodiny se svými potomky bloudí bezcílně podkorábanským parkem, občas slůvko utrousí, vypočítavé pohledy. Hodinová rezerva, co kdyby nejezdilo metro? Dav. Navigační cedule... Ty všechny musíš předstihnout! Jít pořád dál. Přes mrtvolu. Ticho a klid večera, internet. „Prosím, aktualizujte stránku...“ „Vzhledem k počtu uchazečů nebude vaše dítě pravděpodobně přijaté.“ Ticho a klid.

■ JANA L.

Maturity

Kolem mě se míhají lidé v černých oblecích. Hlavy mají v oblacích. Nebo spíš v pekle? Bledí procházejí jen mírně prosvětlenými chodbami. Je hnusně. Čím víc lidí vychází z fialových dveří, tím víc svítí slunce. Ne vždy však dopadne vše dobře. Učitelé jsou unavenější, píšeme méně testů. Ale to ještě přijde... I nám se jednou začnou klepat ruce a i my si budeme dávat ranní studené kafe, abychom se vůbec mohli zvednout a dojít na tramvaj.

■ ALENA V.

: Novohradsko

Jak to tak vypadá, z rubriky Tip na výlet se stává doufejme pravidelná rubrika. Samozřejmě uvítám i vaše příspěvky, když nějaké napíšete.

V minulém čísle jsme se vydali na sever (na pevnost Königstein), tentokrát změním směr a vydáme se na jih. Do Nových Hradů a přilehlého okolí.

Nejlépe vyrazit tam na víkend, ještě lépe prodloužený o nějaké ty dny volna, ale úplně nejlépe je tam jet tak na týden, protože Novohradské hory jsou tak krásné, že vám ani týden stačit nebude.

Novohradské hory se rozkládají jižně od Českých Budějovic. Pokud se tam budete chtít dostat autem, tak nejlépe na České Budějovice (přes Tábor nebo Písek), potom pokračovat na Trhové Sviny a dále buď do Nových Hradů, anebo i kamkoliv jinam. Jinak je možno do Budějovic vlakem či autobusem a dále autobusem na Nové Hrady. Lodí to nepůjde, protože Vltava je tu příliš mělká, a letadlem také ne, protože letiště je pouze vojenské.

Nové Hrady jsou městem od 14. století a za tu dobu zde stihlo vzniknout nemálo zajímavých staveb. Mezi asi nejzajímavější patří klášter řádu servitů, který je ještě stále v provozu a je možné se do něj podívat. Až si prohlédnete klášter, můžete se vydat přes náměstí do zámku. Vypadá spíš jako hradozámek, protože to také hrad dříve byl. Pokud se chcete podívat do příkopu obklopujícího hrad, tak až ho přejde po lávce, zatočte doleva a tam vedou takové nenápadné schody do podzemí. Když po nich sejdete, ocitnete se na dně příkopu. Až si hrad příkopem obejdete, vylezte zase nahoru a můžete jít na dvě různé prohlídky nebo navštívit zámeckou cukrárnu. Pokud nebudete spokojeni s cenami cukrárny, je možno navštívit na náměstí několik restaurací.

Budete-li mít dost města, jeďte směrem na Kaplici a po pravé straně uvidíte vstup do Terčina údolí, což je pěkný upravovaný park s několika procházkovými okruhy. Doporučuji navštívit vodopád a tvrz Cukštejn.

Pokud se chcete v Nových Hradech ubytovat, přímo ve městě je několik penzionů a pro ty méně náročné je za městem i kemp vedle jezírka, kde se dá koupat. Toho bych si vážil, protože je to jeden ze dvou kempů v celých Novohradských Horách. Ten druhý je ve Stropnici, která je prakticky vedle Hradů.

Jestliže si budete chtít projít celé Novohradské Hory, určitě nesmíte vynechat Kraví a Kuní horu (jsou hned vedle sebe), které se nejlépe zdolávají z Dobré či Hojně Vody. V Dobré Vodě je kostel zajímavý tím, že se do něj vchází z boku a že má dvě věže, které jsou umístěny vepředu a vzadu. Dále je velmi zajímavá městečka Horní Stropnice a Benešov nad Černou.

Když propojíme všechna tato města a uděláme si pomyslnou křivku, není od této křivky na jih až k hranicím, což je asi 25 km, v podstatě žádná civilizace, jediná „funkční“ vesnice je Pohorská Ves a jedna nefunkční vesnice, naprosto opuštěná a rozpadlá, je Pohoří na Šumavě, které paradoxně není vůbec na Šumavě. No, ještě by se možná něco našlo, ale to je vždycky jenom pár baráček. Proto je zde ráj milovníků přírody. Mezi nejkrásnější místa patří cesta přes Leopoldov na Pohoří na Šumavě, dále stojí za prohlídku Žofínský prales, stříbrné a sklářské hutě (pro cyklisty: k těm je suprový sjezd z Pohoří na Šumavě). A nezapomeňte na Huďský rybník (pro cyklisty: na ten nezapomenete, protože si to po tom sjezdu k němu musíte vystoupat). Obecně tento kraj doporučuji spíše cyklistům, ale pokud se rozhodnete stoupat na nějakou horu, tak to zde na kole převážně nejde, protože se tu chodí po skalkách a různých kamenech.

Pokud si chcete udělat pěší túru, jeďte kus severně od Benešova, a až se rozjedete z kopce, odbočte na Předlesí. Odtamtud vystoupejte na Vysoký kámen a dále můžete i na Kohout. Zkrátka tam už si zvolte trasu, jakou chcete.

Považuji Novohradské hory za jeden z nejhezčích krajů v republice, ne-li nejhezčí. Pokud jenom trochu váháte, jeďte, ale pospěšte si, nedávno se mi potvrdilo, že i sem začínají již jezdit turisté, kterých tady vždy bylo poskrovnu.

■ JAKUB TEPLÝ

: Česká školní inspekce na PORGu

Dostal jsem od redakce zadání napsat článek o hloubkové inspekci, která 22.-27. dubna probíhala u nás ve škole. Skutečně nemám žádný nápad, jak toto téma pojednat nějak vtipně.

Česká školní inspekce je organizace přímo podřízená ministerstvu školství. Tedy je to nezávislý kontrolní orgán, ale zas ne tak úplně, neb jeho šéfa jmenuje a odvolává ministr (nebo si to alespoň myslím). Prestiž ČŠI v posledních letech, lépe řečeno po roce 1990, upadá, neb ministerstvo raději investuje peníze a „prestíž“ do tisíce jiných organizací (např. Centrum pro reformu maturitní zkoušky, Ústav pro informace ve vzdělávání, Výzkumný ústav pedagogický atd.), než aby mělo funkční a respektovaný kontrolní orgán. Jsa poměrně konzervativní osobou, dovoluji si zmínit, že inspektoři jsou staří jako školství samo, a tudíž na této instituci asi něco bude.

Soukromé školy (na rozdíl od státních) se nemohou řídit známým bonmotem „Inspekce přijít může, odejít musí“. Soukromé školy jsou na inspekčním ohodnocení existenčně závislé.

Inspekce vydává závěrečné hodnocení v pětistupňové škále (vynikající - velmi dobrý - dobrý - vyhovující - nevyhovující) a podle toho dostávají soukromé školy v ČR vysokou dotaci. My jsme již v roce 1999 dosáhli hodnocení „vynikající“, což znamená, že pobíráme maximum (= 90% tzv. normativu). Zjednodušeně řečeno, kdybychom letos neudrželi své skvělé hodnocení, přijdeme asi o milion korun ročně, což je asi 10% našeho rozpočtu, a pokud odečteme příjmy a výdaje na švp a podobné akce (ty jsou vzájemně vyrovnané), tak se jedná dokonce o asi 14%. Pro představu je to asi 5500 Kč školného navíc ročně nebo snížení všech výdajů o 14% (to je třeba 3000 měsíčně méně na jednoho učitele).

Státním školám může být inspekce ukradená, protože pokud zrovna neodhalí nějaké „rozkrádání majetku v evropském vlastnictví“, tak se nic neděje. Řada škol má již 14 let hodnocení „vyhovující“, stejní ředitelé tam dál ředitelují a všichni jsou spokojení.

Inspekce se ohlásila na termín pro nás poměrně nepříjemný, protože právě začínal další „blázinec“ spojený s přijímacími zkouškami. Většina učitelů tedy strávila v nepřetržitém provozu 10 dní (o víkendy byli na výjezdní části přijímacích zkoušek) a 11. den ve čtvrtek přišli inspektoři. Inspektoři letos přišli z hlediska výuky inspektovat jen přírodovědné předměty. Důvod byl nějaký interní.

Krom výuky (hlavní část) hodnotí inspektoři „psychohygienické“ podmínky pro výuku, materiálně-technické podmínky, úroveň řízení školy a plnění zákonů a norem (vedení povinné dokumentace).

Víceméně jediné, co se dá ovlivnit, je, aby nebyl ve třídách bordel, a zlepšily se tudíž psychohygienické podmínky. Na to jsme se proto trochu potěmkinovsky soustředili a třídní litali po třídách jak zběsilí. Dále samozřejmě každý učitel počítal, že na něj může inspekce přijít, a měl asi o něco lepší přípravu na hodinu než obvykle. U mě konkrétně to znamenalo, že jsem měl zadávané příklady dopředu spočítané, což jindy dělám jen u maturity.

Zajímavé je, že inspektoři zhruba den předem oznamovali, na kterou hodinu půjdou, což třeba my s kolegou Přibíkem neděláme (oznamujeme to jen 10 minut před hospitací). Přesto hodnocení inspektorů velmi korelovalo s našimi hospitacemi (byť tedy oni mají pětibodovou škálu a my vysokoškolskou čtyřbodovou).

Mezi řádky (a se znalostí učitelských úvazků) se v inspekční zprávě můžete koneckonců dočíst, kdo byl jak inspekci hodnocen.

Celkové hodnocení zní: „Ze srovnání s poslední inspekční zprávou (rok 1999) vyplývá, že škola se výrazně zlepšila v oblasti materiálně-technického vybavení a v ostatních oblastech si nadále udržuje výrazně nadstandardní, vynikající úroveň.“ Takové hodnocení moc škol nemá. Podrobnosti hledejte na webové stránce inspekce - www.csicr.cz.

■ VÁCLAV KLAUS

: Bibit omnes...

Nejspíš jste si toho už všimli. Náš skvělý žlutý ústav je jako většina podobných institucí doslova v obležení různých restaurací, barů, pizzerií, hospod či jiných zařízení, která lákají nevinné studenty do svého náručí za vidinou tekuté rozkoše. Mladé tělo studenta se rádo nechá zkorumpovat sklenkou alkoholu či jiného potravinářského jedu a jeho mysl pak v opojení klesá do hlubin morálního bahna. Tato místa jsou semeništěm hříchu a každý uvědomělý student by se jim měl zdaleka vyhnout. Také proto se naše skupina odvážlivců rozhodla za cenu nemalých obětí část těchto doupat hříchu lokalizovat. Pro potřeby tohoto článku jsme vybrali čtyři nejnebezpečnější lokality. Na jejich likvidaci se nám bohužel nedostává prostředků, a tak vyzýváme každého uvědomělého porgána, aby se následujícím místům zdaleka vyhýbal.

V ráji

Celkem nenápadná hospůdka číhá na studenty PORGu hned cestou na oběd v jednosměrné ulici směrem dolů na Stejskalovu. Vzhled interiéru posouvá zařízení někam do třídy typických českých hospůdek, ale nenechte se zmást vzhledem. Jediný pohled na nápojový lístek vás ujistí, že tato mírumilovná hospůdka spadá do nejnebezpečnější kategorie zmíněných zařízení. Z hlediska personálu zde hrozí nebezpečí utonutí i mladších ročníků. A kaleidoskop pravidelných zákazníků pak plní funkci ochranky. Záchody slibují přidat ke všem hrůzám ještě žloutenku. Toto místo má však své kouzlo, což vám jistě potvrdí letošní oktáva, která zde svůj ráj našla již v kvintě, a vidíte, jak to s nimi dopadlo. Jedinou naší výhodou je celkem malá vzdálenost od školy, takže pokud byste se přece jen nějakou shodou okolností dostali

dovnitř, pokuste se nenápadně přesunout na venkovní zahrádku a volejte o pomoc. Snad vás někdo ze školy uslyší a přijde zachránit. V opačném případě jste v háji...

Picérka

Dalším zařízením bezprostředně ohrožujícím studenty našeho gymnázia je nechvalně známá pizzerie na rohu na zastávce U Kříže. Zaměřuje se přitom na studenty se slabou vůlí, kteří se, místo toho, aby jeli hned po škole domů, jak by si jistě přáli jejich rodiče, nechají zvábít barevným štítem a sestupují po několika schůdkách vstříc duševnímu úpadku. Zevnitř vypadá žaludek nestvůry opět nevinně a mnoho z exponátů na zdech by se dalo dokonce označit i za umění. Vybavení záchoda dokresluje luxusní dojem celé restaurace. Ale jedná se jen o další past na nás studenty, neboť po odchodu se kromě ostatních hrůz často dostaví i platová neschopnost. Že se jedná o zákeřné místo, dosvědčí už jen to, že ať tam přijdete v jakoukoli hodinu, často tam najdete nějakého morálně padlého spolustudenta. Poučte se tedy z jednoho z místních uměleckých plakátů, nedopadněte jako Červená karkulka a nenechte se sežrat...

Maxmilián

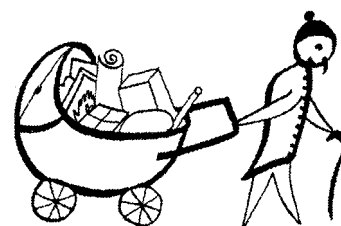
Všechna dosud jmenovaná zařízení nejsou však ničím ve srovnání s touto Sodomou-Gomorou Palmovky. Tento bar je doslova plný dábelkých potěšení a rozkoší, kterým málem podlehly i naše jinak puritánské duše. Restaurace samotná je rozdělena na čtyři démonické kruhy pekla. Po vstupu může člověk spočinout na polstrovaných barových židlích, přímo naproti krásné barmance. Kruh druhý tvoří místnost se železnými stoly různých tvarů a kouzelných židlí. Kdo si sedne, nevstane. Kromě piva jsou zde naivnímu zákazníkovi předkládány i magické elixýry všech možných barev, složení a chutí, ale i účinků. Pohled skrze výlohu na nebožáky

čekající na tramvaj vyvolá v nejednom pocit nadřazenosti. Z těchto míst může morálně silný jedinec stále ještě utéci, ale pokud klesnete ještě hlouběji, nepomůže vám už ani svěcená voda. Třetí okruh pekla je zde zasvěcen hazardu. Světla bludiček zde nahrazují blikající automaty, které lákají poutníka v náruč svou. Nejedno porgán zde prohrál celou svou hotovost. Střežte se proto tohoto místa! Největším nebezpečím je pak poslední okruh – krypta. Ta obsahuje děsivý vynález zkázy, jubox, který proměnil nejednu oslavu v bezduché orgie. Od Maxíka nikdo neodejde nezměněn a nadále se bude pravidelně jako otrok vracet zpět. Víme, o čem mluvíme.

Hospoda Na Korábě

I tato restaurace je poměrně nebezpečná, i když jen úzké skupině lidí. Copak vás nikdy na Korábě při pohledu do vlastního talíře nenapadlo na všechno se vykašlat a jít se někam pořádně najíst? A právě z toho těží hospoda Na Korábě, protože se jedná o nejbližší stravovací zařízení. Vychází z jednoduché logiky: Jídlo => guláš => pivo => druhé pivo => třetí pivo => ... a ve škole vás už dneska neuvidí. Vybavením se nikterak neliší od Ráje a i nebezpečí jsou zde stejná. Největším nebezpečím pak není postarší Forbes v rohu, ale možnost opileckého bratření s žáky blízké základní školy, které může vyústit nejen v ranní nevolnost, ale i několik tržných ran...

■ Na vlastní nebezpečí prozkoumali:
ADAM VOTAVA, JIŘÍ JANOUŠ,
TOBIÁŠ KLÍMA, VIKTOR
VALOUCH dne 14. 1. 2004.

: TÉMA : Deset let PORGazeenu

Vážení čtenáři, je tomu právě deset let, kdy začal vycházet časopis, jehož čtyřicáté číslo právě držíte v rukou. Chvilce slavnostní nehodí se pro vtipkování, následující řádky se však přesto neponesou v nabubřele povýšeném tónu. Právě ony udají směr oslavám – tematický článek nejprve připomene slavné články let minulých, načež se čtenář dočká zpovědi osobností šéfredaktorů (Přemysla Matějčka, Ondřeje Zátky, Jakuba Seidla) a grafiků (Lukáš Honzák, Štěpán Klimeš). Závěr je vážný i nevážný: Jakub Krč nabízí kritické ohlédnutí za grafickou úroveň časopisu a Michal Doležal (Mikiš) se podělí o fragment neotřetěného úvodníku zachráněný díky T602 (zbylé delší texty ze stejného zdroje naleznete na internetu na adrese <http://echo.bonusweb.cz>). Bohužel se nepodařilo sehnat nikoho ze studentů-zakladatelů a prvních redaktorů. Jejich dílo je zřejmě již příliš hluboko zasuto v minulosti, a tak prvním doložitelným Pzeenovcem není ani Martin Šíp, ani Petr Kolínský, ale Přemek Matějček. Raným dobám PORGazeenu se tak věnuje jen krátký úvodní text, k němu lze doporučit starší článek Jakuba Krče z dvacátého čísla – a pokud by ani to nestačilo, inu, do padesátky není zase tak daleko...

Počátky PORGazeenu / Tomáš Krajča

Kdy přesně byl založen PORGazeen, dnes není nikdo schopen říci. Avšak čtyřicáté číslo při rozumném průměru čtyř vydání do roka dává tušit, že to bude zhruba deset let zpátky. Počátky dnes plně studentského časopisu byly plně zkoušené. První redakci tvořila široká skupina lidí, a to jak studenti (Kryštof Kozák, Jan Daněk, Petr Kolínský, Daniela Vernerová), tak ve stejné míře profesori (Ondřej Šteffl, Boris Kubíček, Jakub Krč, Magda Podaná). Redakce se dělí na dvojice starající se o školu, kulturu, původní uměleckou tvorbu a úvahy. Prvních pár čísel se dařilo tuto personální strukturu držet, čtenáře zarazil název (Porgazin vs. Porg & Zeen vs. PORGazeen). Technickou stránku zajišťuje Martin Šíp, grafika

vzniká ve Wordu a střihá a lepí se jako dnes xeroxy. Až v sedmém čísle přicházejí první známky vyčerpání a lehké prořídění redakce shání nové členy. Objevují se nové redaktorky-predátorky a Přemysl Matějček. Číslo 11 přináší možná nejkontroverznější článek historie: Quo vadis, PORG? od Nico Laubera. O dějinách následně lauberiády, divokého období jak časopisu, tak PORGu samotného, už bylo napsáno mnoho, pokračujme proto dále. Šéfredaktorem se stává Přemysl Matějček a zahajuje jak se patří: číslo 13 je vydáno nadvakrát, napoprvé rebelujícím Michalem Doležalem, jenž se obává cenzury, a proto tiskne PORGazeenu v původní podobě na vlastní náklady. Grafické úpravy se spolu se 14. číslem chápá Lukáš Honzák. Časopis sestává zpočátku především z textů, jež by někdo nazval žabomyšlemi válkami, jiný zdravou polemikou o směřování školy. Ale o této a následujících částech historie časopisu, jenž byl v roce 2003 vyhlášen vůbec nejlepším ve své kategorii v celé ČR, už více přímo v rozhovorech právě s Přemkem Matějčkem, Ondřejem Zátkou, Lukášem Honzákem, Jakubem Seidlem či Štěpánem Klimešem.

Pohled do archivů (č. 20 – č. 30) / Tomáš Krajča

O číslech 1–19 píše v podobně strukturovaném článku Jakub Krč v jubilejní dvacítkě. Zájemci o tento článek si jej mohou přečíst na příloženém CD či vyhledat na internetu.

20 – DVACET NENÍ TUCET

„Směle si troufám tvrdit, že se PORGazeen momentálně nachází na vrcholu.“
— Sběrka starých obálek, Krč a Honzák bilancují. Kubíček a Fořtíková surfují. Eduard Hulicius radí, jak řešit Korábský problém. Výprava do Tater končí honem na celou výpravu a vypovězením z území Slovenské republiky. Štědrónín v denících terciánů, aneb *myslela jsem, že nikdo neumí vařit hůř než moje teta*. Samuraj PORGu poprvé.

21 – LUXUSNÍ OBÁLKA POPRVÉ

„Lidé musejí být puzeni jakousi podivnou zvrhlostí, nestoudnou sexuální úchylkou, která je dohnala až k tomu, že z krásného adventního období udělali slavnost nechutných orgií.“ — Časopis má poprvé pevnou obálku. Porgáni píšou Ježíškovy Reportéři se vypravují na Vítěznou pláň. Matěj Kotalík zpovídá Olgoj Chorchoj. Hana Třeštíková přibližuje New York City. *Banáná omelettá*. Cizokrajné zprávy pokračují – Anglie via au pair, Súdán poprvé. Sekundáni se epitafy loučí s miminky. Protože

jsi nebyl lehký, / budiž ti zemský povrch lehký!

22 – OSM LET V RÁJI, MATURITA V HÁJI

„Ve skutečnosti všichni sedíme nad rozervřenými PORGazeeny a bojíme se je zavřít...“ — Kuba Krč se vrací na Zatlanku a je dojat až k slzám. Rozhovor s Ondřejem Štefflem o PORGu i o Sciu. *Homeless mit uns!* Ondřej Hojda se nechce učit matematice. Nemá na ni buňky. *And what did you do in the summer?* PEPOUŠ = pedagog

postižený učitelským šilenstvím. Rozbor jeho slov prezentuje Přemek Matějček. Samuraj PORGu se loučí reklamou na maturitní ples.

23 - PROČ SE UČÍME MATEMATIKU?

„Všichni dnové nevlídní / náladu mou nezmění / sám sobě jsem prozrazen. / Kde hledat vykoupení / jsem světa zatracení / budu sázet PORGazeen“ – Literární číslo startuje polemikou o smyslu středoškolské matematiky. John McKeown odpovídá na dotazy. Portrét Larse von Triera a dlóóuhá reportáž z Gymnázia Nad Alejí. *Homeless mit uns II*, Samuraj se ještě jednou vrací.

24 - NEJTENČÍ PORGAZEEN

Nejtenčí, šestnáctistránkový PORGAzeen historie je také jediným, který nemá úvodník. V. Klaus o maturitách, matematice a zkušební komisi. Tvorba K. Šenkyříkové, T. Bílý a hlavně, hlavně Stanislava Roupa Ežnického. *Matematika = jednoznačně zhouba lidstva*. Škola v přírodě podle Johna McKeowna.

25 - TMAVOMODRÝ SVĚT

„Vím, že nejsem hoden Šéfova odkazu, ale pokusím se uchránit toto 25. číslo před rozpliznutím a zkázkou, ne snad z vlastní touhy po světské slávě, ale, jak praví Bible, AD MAIOREM ZATKAE GLORIAM.“ – Lukáš Honzák roní slzy nad Šéfem, který vyráží na objevné cesty. *Běsnění v Běstvině* aneb Jak přežít. PORG se na Leopoldově průvodu chová takřka jako normální škola. Interview with Mike Baugh. Somrácký deník Mikiše a Jaroslava aneb *Akce WAR '99*. Školní inspekce od Roupa, porgáni sledují *Anděla severního okna*. Polemika o volitelných předmětech a Rolečkův čínský podzim na závěr.

26 - KRČOVA SVATOZÁŘ

„Přeměna z malého zeleného skřítky, jímž Santa Claus předtím po dlouhá staletí byl, do dnešní podoby musela být velmi bolestivým procesem, proti němuž jsou všechny plastické operace M. Jacksona pouhým rutinním vymačkávacím uhrů.“ – Kujné Hoštice, pár stránek, a pak už Salmovská, Salmovská, Salmovská. Gusova hra, Pohádka o třech

princeznách, pláních Zakarovských i Santa Klausovi. *Petře Ruffře...* Tomáš Bíla překládá Poeova Ravena po svém – jako Krkavce. Mike Natvrdo. Krčova milostná poezie.

27 - NUCLEAR CUCUMBERS

„Trochu mne zarazila nízká účast na divadelním představení tercie během návštěvy Angličanů z Lincolnu (ačkoliv byla zřejmě štěstím pro všechny zúčastněné).“ – Přemysl Matějček se vrátil na PORG. Jakub Seidl a Cyril Hirsch referují o maturitním plesu. Jaký byl PORG v době prehistorické? Marcela Reslová píše z Glasgow. Historicky první rozhovor s Nukleárními okurkami (tehdy ještě opravdu „okurkami“). Mike vypráví o dni, kdy vyplej-tval štěstí. Stanislav Roup Ežnický zase ohromuje publikum. *Dali jsme svou důvěru, zradili...* pláče Klára Šenkyříková, Tereza Langová by chtěla změnit řád – a do mumraje kolem marihuanové aféry se mísí *zrádcovy šepoty a výkřiky*.

30 - KDYŽ SE JEŠTĚ CHODILO K BABĚ

„Chlapci, pište – dívky vás budou obdivovat! Dívky, pište – zkrásníte!“ – Primáni zdobí třídu, septima se baví, čajovna po letech resuscitována. Petr Bakalář píše o sebevražděných pokušeních. Tehdejší kvinta zmasakrována latinským vtípem. Rozhovor s O. Štefflem, zakladatelem PORGu. Krč je morální prase.

31 - JADERNÝ PORGAZEEN

„Po dlouhých hodinách úvah jsem našel východisko – zítra si půjdu do obchodu koupit řízenou střelu s jadernou hlavicí.“ – Zhrzený aktivista M.B. odchází do prdele, pláče nad divadlem a píše na zakázku o maturitách. Rozhovor s Nico Lauberem po letech. Speciál o školách v přírodě udivuje rychlostí, číslo je k dispozici už na vodní slavnosti. Vlady nad zadními stranami se chápe Bůh.

32 - LUXUSNÍ BARVY

„Důvodem je pochopitelně fakt, že úvodník každý přeskochí. Jeho psaní je tedy evidentním plýtváním energií, což je v době, kdy děti v Africe nemají co jíst, opovrženímhodné.“ – Lákavá barevná obálka vábí, o ŠVP na Luční budouě

však referují jen primán Hankiewicz a spisovatelka Zelená. Podaná (ještě Podaná) byla v Koreji, Krajča zase v Maroku. Je Českolipská opravdu peklem na zemi? Kde končí recese a začíná nemorální humor? *Je důležité chovat se k sobě dobře* – J. Profota.

33 - ČERSTVÁ KREV

„Open Society Fund už na nás z velké výše pouští exkrementy a zbytky jeho grantu se pomalu, ale jistě rozplývají.“ – Z hlubin historie je novým šéfredaktorem vytažena rubrika *Ze života a smrti školy*. Zlatá mládež, aneb proč už Anežka Fialová asi nikdy nic nenapíše do PORGAzeenu. Mikuláš Bryan nosí na přechodu kolty proklatě nízko. Žonglování. Jaké to bylo na Arnotově Budánce? Dozvuky kabaretu v Balbínově hospůdce, studentská tvorba a *manuál na šílené matky*. *Myslel jsem si, že trpělivosti mne naučil můj pes* – rozhovor s odcházejícím Borisem Kubíčkem.

34 - PORGAZEEN VONÍ LÉTEM

„Konečně tak došlo na můj dlouhodobý sen – už v tomto čísle jsme se obešli bez některých pozdě dodaných textů a spousta se nám jich dovnitř vůbec nevešla.“ – Kreatury mají raketový start. *Smažili jsme se na oleji*. Chmel, Šumava, Běstovina, Znojemska panská jízda, Sandřina Lexe. Je Kepler opravdu lepší než PORG? Jak v čem... *Je PORG liberální škola?* Bůh je zakázán a končí...

35 - VÁNOCE OBŽERSTVÍ

„Nikdo z vás netrpí mořskou nemocí? Výborně... Projedeme se tedy na plachtě...“ – Nejtlustší číslo všech dob, Ježíšek, Mozolov, Porgáni v Norsku, na International School of Prague, ba dokonce i ve Stodolní. *Revenge of the Kepler students*. Školník vypráví o životě a smrti, józe, škole a blízkých vzdálenostech. *Destyl se představuje. Jel jsem společenskou tramvají*. Módní policie – ať žije mrkev!

36 - VZPOMÍNÁME

„Ostatně celý PORG se tak trochu křečovitě pohybuje v nejistotě.“ – U reportáže z Masarykovy chemičky nechybí podrobné hodnocení pánských záchodků. Madlenka učí porgány správnému chování. *Homeless sind zurück*. Rozhovor s Milošem Pickem,

smutná vzpomínková a varovná čtyřstrana. „Každou vteřinu jsme museli myslet na to, že jsme ve frontě na popravu.“ Jazzbox se představuje. Mike's Career Opportunities.

37 - VISVĚČENÍ JE TADY

„Příkladá šílenství a těžké, neléčitelné demence, by se dalo najít hafo.“ – Málokdo však při čtení mimořádně tenkého PORGazeenu 37 šílenství stihne propadnout. Špačkovi a Trojánek cestují, Kusáková ještě jako Kusáková zpovídána, reportéři navštěvují Školu hrou. Roleček varuje před přežráním a hnilobou.

38 - MOBILNÍ DOMORODEC PŘIBÍK

„Vítězství PORGazeenu v prestižní soutěži školních časopisů FREINET 2003 je na jednu stranu potěšující, na stranu druhou zavazuje...“ – PORGazeen sklízí vavříny, ale neusíná. Přibík exhibuje na obálce i uvnitř. Mika stíhá ostrovní šílenství, Uhlíř je správný jazzman, Karel klade velký důraz na správné umístění nově nabytých vnaď. Přišel Klaus a řekl: „Raus!“ Lenka Kopřivová se diví. „Když takhle vypáďejí profesori, jak budou vypadat děti?“ Je Tomáš Jebavý nadčlověk? Fotoromán poprvé na scéně.

39 - ŠÉFREDAKTOR MOČÍ PROTI VĚTRU

„Stejně jako se nevyplácí močit proti větru, obrátily se proti mně i pokusy o další oživení časopisu.“ – Výprava na králpuské Dvořákovo gymnázium je fascinována drtičem PET láhví. Vypadá blbě, píše romány a jezdí na koni – kdo to je? Přece Vona. Nový biolog a chemikář Teogel říká: „Chtěl bych dokázat fungovat.“ Tereza Langová pobuřuje upřímností. Krč se stává krysařem. Bráník schmeckt gut.

Okénko šéfredaktorské Ol / rozhovor s Přemyslem Matějčkem

Už je tomu pár let a řada současných studentů PORGu si tě asi nebude pamatovat. Zkus se tedy na začátek představit a shrnout dobu svého působení na PORGazeenu...

– Omlouvám se, jestli to bude moc dlouhé. To víte, dědeček vzpomíná – a Martin Valášek a Magda Podaná, naši češtináři, mi vždycky naznačovali, že mám náběh na „grafomanií“.

Kdy a za jakých okolností ses stal šéfredaktorem?

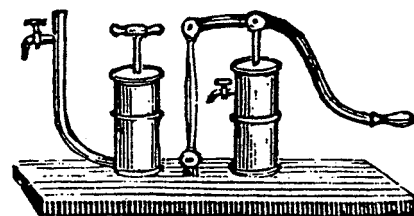
– Bylo to tuším kolem 10. čísla. Do té doby jsme měli fobii ze slova „šéfredaktor“ – znělo to jaksi neliberálně a to byla na PORGu hrůza!!! O jedno číslo se „komplexně“ postaral Petr Kolínský – tehdejší „finanční klokan“ (finanční manažer), tak jsme ho napsali jako šéfredaktora. Pak přišlo „klokanství“ na mě a na konci své sexty (r. 96) jsem dostal ocenění „Bílého slona“ (ještě se to uděluje?) za mimořádný přínos pro PORGazeen – zkrátka proto, že jsem se o něj hodně staral, bavilo mě to. Tak se redakce, nikoliv bez škodolibosti, usnesla, že se bude opět psát určitý „šéfredaktor“ – i proto, aby byl někdo konkrétní zodpovědný. Mě to těšilo: tedy ta práce, nikoliv titul. Současný šéfredaktor jistě ví, jaká je to dřina (nahánění redaktorů, shánění peněz, domlouvání rozhovorů, exkurzí do škol atd.) a jak je příjemné, když se daří.

Doba tvého šéfredaktorství se kryje s dobou takzvané „lauberiády“, tvé šéfování poznamenaly mimo jiné i spory ohledně třináctého čísla, jež vyšlo nadvakrát. Jak to vlastně tehdy bylo?

– Děly se různě hloupé věci – náhle měl každý plnou pusou řečí o demokracii a totalitě, Orwella atd. PORGazeen to zasáhlo tím způsobem, že se na nás valily ze všech stran články, které dštily síru a oheň, vždy z jedné „strany“ na druhou. Znáte to: každý to myslí dobře, ale ti druzí... Jednomu z profesorů se tehdy dostal do ruky článek naší školní psycholožky, který byl poměrně zlý, a požádal mě, abych ho neotiskoval (číslo bylo den před uzávěrkou). Já jsem řekl, že to otisknu, protože nejsem cenzor, ale že ho prosím, aby si s paní psycholožkou o tom článku promluvil a vysvětlili si to. Že tak posunu uzávěrku o další den. Zároveň mi slíbili tehdejší ředitel Suchomel se zástupcem Ryšavým, že otisknou další článek, takže se odklad hodil. To se však doneslo ke grafikovi (Mikišovi), který byl „lauberovec“ (jak jsme byli naivní!), a když zůstával s texty déle večer, něco mu přeskočilo a takřka přes noc nakopíroval PORGazeen na školní kopírce (bez „ředitelského článku“ a s článkem paní psycholožky), s blouznivým úvodníkem o „vzpouře“ a „hrozící cenzuře“. Druhý den jsem nic nechápal. Připadal jsem si jako idiot, jen proto, že jsem byl taky „autorita“. Bylo to velké poučení.

Jaký postoj jsi zastával k přijatým textům – respektive docházeli v PORGazeenu k cenzuře, potažmo byly někdy nějaké tlaky odjinud (vedení školy) na změnu či nepublikování některých názorů?

– Odpověděl jsem v minulé otázce. Bylo jedno takové nešťastné období kolem 12.–13. čísla, kdy se „bojovalo“ – bylo to jako v té skladbě 99 Luftballons: „99 knights of the air / with super hi-tech jet fighters / everyone's a super hero / everyone's the Captain Kirk“. V té době vznikaly různé texty, ale nikdy nám nikdo nic nezakázal a jediná „cenzura“ spočívala v tom, že jsme vybírali neúnosně dlouhé nebo vysloveně stupidní texty z umělecko-publicistické sekce. Takových bylo minimum, vzpomínám si za své působení na dva. Vždycky jsme tiskli všechno, spíš jsme se potýkali

Přístroj na výrobu Porgazínu.
(z redakčního archívu)

s nedostatkem nebo s nevyvážeností článků. PORGazeen byl celkem pohodový – ono by to ani jinak nešlo, když to byla mimoškolní nezisková práce-zábava.

Co myslíš, že by měl kvalitní studentský časopis obsahovat? Jakou funkci má na škole zastávat?

– Bude to znít možná blbě, ale myslím, že jsme to kdysi namíchali docela dobře – a že z toho odkazu PORGazeen žije dodnes. Asi tak 20% volné komentování ze života školy, v každém čísle rozhovor s jedním z profesorů, tak z 20% zajímavá tvorba studentů, informace o školách v přírodě a reportáže o školních akcích; a pel-mel: šachy, publicistika (1-2 články na číslo!). Velice se osvědčily návštěvy cizích gymnázií, bylo to myslím cenné pro všechny.

Na které číslo z těch, na nichž jsi se autorsky a redaktorsky podílel, nejraději vzpomínáš?

– Zase to asi bude blbě, ale líbila se mi všechna, na kterých jsem pracoval, čili od sedmičky do tuším devatenáctky. Nevím teď, ve kterém toho bylo nejvíc, ale vzpomínám si na číslo, kdy jsme dělali rozhovor s prof. Jirmanem a byla tam moje úvaha O výuce filosofie – to bylo asi autorsky nejpłodnější. Největší legrace ale byla asi u 14. čísla, které jsme dělali s nenapravitelným Lukášem Honzákem. Pro bližší si přečtete úvodník čísel 14 a 15.

Tak jako všechny i tebe požádám o tradiční koření – nějakou pikantnost ze zákulisí („historka z natáčení“)...

– Na nic opravdu konkrétního si nevzpomenu, ale legrace byla vždycky na reportážích z gymnázií; ta soukromá nás měla za špiony a ta státní za fikanou převlečenou kontrolu... Nejlepší byly asi „pionýrské začátky“ – schůzky po bytech apod. Vzpomínám si, jak jsme asi u pátého čísla měli hrozné problémy s tiskárnou (jehličkovou), tak jsme se na ni někdy kolem půlnoci vrhli a po hodině ji znovu složili. Zůstalo nám, překvapeným opravářům, v rukou

několik součástek, které evidentně nikam nepatřily a – tiskárna fungovala. Nebo jsme jednou chtěli ilustrovat přípravu maturitního večírku a udělali „pivní lístek“ – účtenku, kterou jsme různě polili olejem a pak ji prostrkávali do skeneru. Skener to zblajzl a fungoval dál rychleji... Dobré byly taky pařby po vyjití čísla... Znáte to.

Jaká byla tvoje cesta poté, co jsi opustil PORG? Co studuješ, pakliže studuješ, kde pracuješ, pracuješ-li, jaké jsou tvé plány do budoucna?

– Po PORGu jsem prožil muka rozhodování, zda jít na práva, nebo na Vyšší odbornou školu publicistiky – dvě školy, na které jsem se dostal. Zvolil jsem „hlavou, ne srdcem“ a odešel do Brna na práva (no, byl jsem taky rád, že se „trhnu od rodiny“, jako asi každý v 19 letech). Práva jsem loni dokončil společně s pedagogickým minimem na VUT a v současné době pracuji jako právník (Contract Lawyer) u pojišťovacích zprostředkovatelů. Je to jenom dočasné a od září budu učit na střední škole právo a sociální zabezpečení. A na závěr: jako pachatel na místo činu se jako externista vracím i na PORG, kde budu mít volitelný seminář ekonomie, na což se těším.

Okénko šéfredaktorské 02 / rozhovor s Ondřejem Zátkou

Kdy ses stal šéfredaktorem PORGazeenu a jak k tomu došlo? Bylo to z tvé vlastní iniciativy? Jak dlouho jsi u koridla vydržel?

– Do redakce jsem se dostal celkem náhodou. Nevím proč, ale původně jsem vlastně nechtěl mít s PORGazeenem nic společného. Jenže někdy koncem roku 1997 se redakce docela vylidnila a ti, co tam zbyli (především šéfredaktor Přemek Matějček a grafik Lukáš Honzák), to jaksi přestali stíhat. Jedním z důsledků bylo to, že čísla z té doby jsou plná nejrozmanitějších chyb. Začalo mě to štítat, tak jsem se nabídl, že jim budu dělat jazykového korektora – a už jsem tam byl. Přemek byl v té době v oktávě, takže na jaře se přirozeně začalo uvažovat o jeho nástupci. Nevím, jak k tomu došlo, ale nakonec to přede mě položili jako hotovou věc, aniž bych cokoli tušil, což mi samozřejmě zalichotilo, takže jsem kývl. Jako šéfredaktor jsem pak uveden v tirážích čísel 18–25 (v posledním „in memoriam“ a budu naprosto upřímný, když řeknu, že už si vůbec nepamatuju, co to má znamenat a jak k tomu došlo). Je to osm čísel, což představuje necelé dva roky, od jara devadesát osm někdy do konce roku devadesát devět.

Doba tvého působení bývá označována jako jedno z mála období, kdy měl PORGazeen skutečně fungující redakci. Jak se ti podařilo dosáhnout tohoto libého stavu? :o) Jak to tehdy opravdu vypadalo?

– Opravdu to vypadalo dobře, a to i zevnitř. V redakci se najednou objevila spousta šikovných lidí s dobrými nápady, a můj úkol se tak redukoval na to, že jsem ty nápady pomohl proměnit ve vytištěný časopis. Nejdřív přibýly lidé z mé

třídy a později i mladší, mezi nimi také tehdejší primán Jakub Jedlička, který, pokud vím, je v Pzeenu pořád. Od počátku mého šéfredaktorování nám také pomáhal Kuba Krč, po dlouhé době jediný profesor v redakci (viz článek *Zpět ke kořenům aneb proč jsou bílé vrány vzácné* v Pzeenu 18, s. 4). Měl výrazný podíl na vytvoření nové grafické úpravy a přišel i s jinými vylepšeními. Myslím si, že i tím PORGazeen znovu získal téměř ztracenou tvář časopisu celé školy, nejen studentů. Jestli se dobře pamatuji, poměrně dlouho předtím profesory vlastně příliš nezajímali. Tedy minimálně po odeznění tolik proslavené „laubriády“ (ty, kteří neví, co to je – a věřím, že takových je dneska na PORGu už možná většina –, odkazují na čísla Pzeenu 10–16; věřte, že je to poučné čtení).

Jaká byla tvá představa o tom, jak by měl studentský časopis vypadat? Které nápady se ti povedlo zrealizovat? Bylo naopak něco, co jsi nedokázal prosadit či uvést do praxe?

– Především jsme chtěli, aby byl PORGazeen zase časopisem pro všechny na PORGu, a to nejen ke čtení, ale i k psaní, a aby zase začal sloužit jako univerzální prostor pro názory a tvůrčí projevy studentů i profesorů. A to myslím jako základ koncepce stačí – ostatní změny a „nápad“ jsou už jen konkrétní kroky na cestě za tímhle cílem. Ty z nich, které se uplatnily, můžete najít na stránkách těch osmi čísel (a s trochou sebechvály musím dodat, že některé i v číslech pozdějších – každého potěší, když po něm v té či oné podobě něco zůstane) a ty nepoužité už jsem zapomněl. Řekl bych, že to není jen mou roztržitostí, ale především tím, že za zapamatování nestály. Nevzpomínám si aspoň, že bych někdy bojoval za myšlenku, která se mi zdála geniální, a neprosadil ji. Použitelné nápady se prostě uskutečnily, a u těch ostatních většinou i jejich původce uznal, že to byla rána vedle. Konkrétní případ teď ale z hlavy vážně nevylovím.

Které číslo z těch, u jejichž zrodu jsi byl, považuješ za vůbec nejvydařenější? Je nějaký článek, na který ještě dnes vzpomínáš jako na výjimečný?

– Ne že bych všechna čísla nosil v hlavě, takže budu trochu tápat. Nerad bych říkal „tohle a tohle číslo je nejlepší, honem si ho běžte všichni půjčit do knihovny“ (doufám tedy, že tam ještě jsou?!). Myslím, že každé mělo něco, co stojí za povšimnutí. Obecně jsou podle mě dobré rubriky „Stalo se...“ (od dvaadvacátého čísla dál a snad ještě pořád), „Milý Ježíšku...“ apod., protože dávají prostor i lidem, kteří by se jinak k nějaké grafomanské činnosti asi neodhodlali. Zajímavá je polemika o matematice v číslech 22–24. Vyvedl se také rozhovor se dvěma řediteli (bývalým Suchomelem a tehdy čerstvým Klaussem) v devatenáctce. Zároveň se vyrojila spousta různých vtípností, třeba Mikišův *Homeless mit Uns* nebo rubrika „Perly sviní(m)“, ale bylo jich samozřejmě víc. A zapomenout se pochopitelně nedá na seriál Aleše Rolečka „Ars bene vivendi“.

Příspěješ nějakou pikantní „historkou z natáčení“?

– Největší zábavu jsme si vždycky užili při přepisování rukopisů posledně jmenovaného prof. Rolečka: používá jediné a univerzální členicí znaménko pomlčku a jeho interpunkce je typickým příkladem toho, co anglická gramatika nazývá *heavy punctuation*. Ale kdo nikdy needitoval žádný text, asi to nepochopí... A nic moc pikantního na tom vlastně asi taky není. Tak pardon.

Jak proběhlo předání šéfredaktorství v době, kdy jsi odcházel ze školy? Jak hodnotíš práci Jakuba Seidla jako svého nástupce?

– Šéfredaktorství PORGazeenu není tak zásadní a vlivná funkce, aby se kolem jejího předávání musel dělat nějaký velký rozruch, takže se to vlastně omezilo na vysvětlení, jakým způsobem žádat o grant OSF a jak s ním potom nakládat. Myslím, že Jakub se práce na Pzeenu zhostil velice dobře. Jediná věc, která mi začala vadit, bylo to, že po čase zabíraly obrovskou část časopisu jeho vlastní články. Rozhodně to nebylo tím, že by nechtěl dát ostatním prostor a uzurpoval si ho pro sebe, jenže donutit lidi něco napsat je mnohem těžší než si to napsat sám. A mně se zdá, že Jakub občas volil tu druhou cestu.

Čím se zabýváš v současné době? Co studuješ, kde případně pracuješ? Pojí tě ještě dnes něco PORGem?

– Studuju na FF UK anglistiku a komparatistiku, obojí ve třetím ročníku. Zároveň pracuju jako externí redaktor v nakladatelství Libri, a dělám tak vlastně práci, kterou jsem se naučil na PORGazeenu, za což jsem mu velmi vděčný. Na PORGu jsem teď už delší dobu nebyl, ale celkem pravidelně se účastním akcí, jako jsou Květinové/Vodní/Zahradní slavnosti (nebo jak se to teď jmenuje), maturitní plesy apod. Pořád znám ještě docela dost studentů i profesorů, i když mých známých mezi nimi postupně ubývá.

Okénko grafické / rozhovor s Lukášem Honzákem

Lukáši, byl jsi jednou z prvních osobností grafiků, kteří dali PORGazeenu profesionální tvář. Kdy ses začal sázení časopisu věnovat a kolik čísel jsi celkem vytvořil?

— Časopisu jsem se začal věnovat v období tzv. „války“ o školu, tj. rebelii tehdejšího němčináře Nika Laubera a mého spolužáka Mikiše, který po odchodu tehdejších oktávánů dělal 13. číslo jako svoje první a zároveň poslední. Už si nevzpomínám na přesné podrobnosti, ale sporným článkem, proč redakce vedená Přemkem Matějčkem tisk přes noc pozdržela, byla nějaká úvaha tehdejší školní psycholožky Evy Vondrákové. A Mikiš s Nikem s výkřiky o nepřijatelné ceně celé číslo dodělali na vlastní pěst, vytiskli a rozmnožili... a pak s PORGazeenem definitivě skončili. No a protože jsem se s Přemkem už docela znal a on věděl, že umím dobře pracovat s počítačem, tak slovo dalo slovo a já se rozhodl to zkusit... Takže moje první číslo bylo čtrnácté – politické. A poslední 25. Takže pokud ještě umím počítat, je jich celkem dvanáct.

Jaký styl ses snažil prosazovat? Jakou tvář jsi chtěl časopisu vtisknout? Měnily se nějak postupem času tvé preference? Musel jsi třeba v něčem slevit?

— Když jsem začal PORGazeen sázet, uměl jsem celkem dobře ovládat Microsoft Word 6, ve kterém první dvě nebo tři „moje“ čísla vznikla. O typografii jsem nevěděl ani fuk. Takže sem si pořídil nějaké knížky, na tehdejší dobu báječný program Adobe Pagemaker 6 a hlavně jsem se sblížil s Kubou Krčem a Markem Nepožitekem :). Kuba Krč mi dal základy typografie, půjčil mi první příručky a dal spoustu cenných rad, později zastával funkci korektora. A Marek Nepožitek, který tehdy působil na PORGu jako civilkář, mi zase radil s designem, pomáhal v technických věcech, s tiskem, skenováním – a právě u něj jsem později našel svou budoucí obživu v grafickém studiu Cinemax. S odstupem času mi přijdou takřka všechny „moje“ PORGazeeny (snad vyjma 25) jako naprosto příšerné až odpudivé, ačkoliv jsem měl vždycky po každém čísle pocit, že je to to nejlepší, co jsem kdy vytvořil, a že už to nikdy nepřekona.

Jak v té době probíhala spolupráce mezi tebou, redakcí a korektory?

— Na čísla, která jsme dělali s Přemkem Matějčkem a Alenou Taxovou, mám krásný vzpomínky. PORGazeen komplet vznikal přes víkendy a večery v kanceláři nakladatelství LIBRI. Přemek s Alenou byli sehraná dvojka a byla fakt radost s nima pracovat... Navíc byla zrovna již zmíněná „politická“ doba, a tak jsme navíc řešili neustálé telefonáty poněkud zblázně rodiny Kalousovic a podobných politicky zapálených lidí, kteří nám za otisknutí svého podnětného příspěvku o situaci na škole (jako by jich nebylo už plné číslo) nabízeli peníze na tisk, na

rozšíření stránek, na dovolenou v Jugoslávii :-). No byly to opravdu krásné časy... Další čísla už byla normálnější, z PORGazeenu se stal opět školní časopis, na uzávěrky se občas jezdilo na výjezdní zasedání, začala nastupovat mladší garda a po odchodu oktávy musel nastoupit nový šéfredaktor. Pro tuhle funkci jsme si vyhlédli Ondřeje Zátku a ten po delším váhání a odmítání nakonec ustoupil našemu tvrdému nátlaku a přijal. A s ním nastoupila nová redakce – Jarda Mojžíš, Eda Hulicius, Tomáš Bíla a navíc se k nám připojil Kuba Krč, který dělal nejen pečlivé korektury, ale měl spoustu skvělých nápadů. Čísla se dodělávala u mě doma a spolu s Kubou a Ondřejem jsme strávili nejednu bezesnou noc nad zpropadenou tiskárnou HP Laserjet 5...

Teď budu chvilku mluvit jako z reklamní školní brožurky, ale díky PORGu a PORGazeenu jsem našel svoje (aspoň doufám) životní „povolání“ a navíc spoustu dobrých přátel... S některými z nich jsem dodnes v kontaktu, často i pracovním. S Kubou a Ondřejem pracujeme na edici Stručná historie států pro nakladatelství LIBRI, já dělám obálky, Kuba sazbu, Ondřej jazykovou úpravu a korektury, s Alenkou Taxovou v současné době pracujeme na zbrusu novém časopise, jehož 1. číslo by mělo vyjít v červnu...

Které své číslo bys považoval za nejlepší z grafického hlediska a na které nejraději vzpomínáš, co se textů týče?

— Graficky nejpovedenější bylo rozhodně moje poslední, 25. číslo, o kterém se tehdy můj budoucí šéf Marek Nepožitek vyjádřil slovy: „No, vidíš, že to jde, když se snažíš, už to skoro vypadá jako časopis.“ A textově, těžko říci. Textově mám asi nejradši stará čísla bandy kolem Kryštofa Kozáka, Martina Šípa a Petra Kolínského. A hodně se taky pobavím u agitační čtrnáctky.

Předpokládám, že jsi dění na PORGu, potažmo změny v PORGazeenu, sledoval alespoň nějaký ten čas po svém odchodu. Starost o grafiku jsi svěřil do rukou Štěpánu Klimešovi – jak jsi byl spokojen s jeho změnami a stylem, který zavedl?

— Tohle můžu těžko posoudit, protože dneska už jsem úplně jinde a mám asi tak stokrát přísnější kritéria... Nicméně současná úprava je každopádně více než důstoj-

ným následovníkem starých PORGazeenu (a to neříkám proto, že jsem se na ní podílel :D) a je neskonale lepší než většina mých starých čísel.

Vím, že ses nějaký čas živil ve společnosti Cinemax, mimojiné jsi byl členem Page 42, kterou znají čtenáři časopisu Level. Zatímco PORGazeen byl sazbou poměrně konzervativní, tenhle časopis se vždy vyznačoval značnou typografickou moderností, originalitou. Byl to těžký přechod?

– Spíš než těžký přechod to byl těžký začátek... Musel jsem se naučit pracovat v barvě, Pzeen byl černobílý. A pak taky přechod z PC na Apple... Musím přiznat, že do té doby jsem viděl Maca jenom jednou, u fyzikáře na mé první střední škole, a byl to docela srandovní počítač... Ale tohle bylo něco úplně jiného, během pár hodin jsem plně propadl jeho kouzlu a neopustilo mě to dodnes a vás Pečkářů je mi upřímně líto :)

Ale zpátky k tvé otázce... Podařilo se mi to zvládnout hlavně díky pomoci Marka a bosse Page42 – Matěje Syxry, jednoho z nejlepších grafiků/typografů v Česku. Týden se mi intenzivně věnoval, všechno mi polopatě vysvětloval a vůbec se mnou měl neskonale trpělivost. Snad jsem se od něj za těch pár let, co jsem v Cinemaxu, něco naučil... :)

Co děláš teď? Jaké máš plány do budoucna?

– V současné době jsem v pátém ročníku tříletého bakalářského cyklu Žurnalistika na FSV UK, a dá-li bůh, tak to snad konečně do léta dokončím... Už od prváku pracuji v Grafickém studiu CINEMAX, v současné době můžete moji práci vídat každý měsíc v nejlepším českém hudebním časopisu Ultramix :-). A další plány? Chtěl bych hezký světlý byt 3+1 na Vinohradech do osobního vlastnictví, oženit se a mít fůru dětí a Power Mac G5 dual 2 GHz s 8 GB RAM :)

Okénko šéfredaktorské 03 / rozhovor s Jakubem Seidlem

Kdy ses stal šéfredaktorem PORGazeenu a jak k tomu došlo? Snažil ses o to sám, nebo ti ta funkce jen tak spadla do klína? Jak dlouho jsi v ní vydržel?

– O post šéfredaktora jsem usiloval od svého prvního dne na PORGu a svému cíli jsem podřizoval úplně všechno. Zatímco ostatní kluci hráli v parku fotbal nebo běhali za děvčaty, já jsem v přitím pokoje tiše přemýšlel a plánoval. Vlastnímu jmenování šéfredaktorem předcházela série zákulisních manévrů, machiavelistických intrik a ke konci už regulérních bojů. Nakonec jsem se z krvavého operu vynořil s nožem v zubech já. Oficiální verze je, že jsem o to vůbec neusiloval, ale bylo mi to nabídnuto odcházejícím šéfredaktorem Zátkou. (Pokud jde o ta časová určení, to si, p(acholci líný)ánové, najděte sami, já to z hlavy nevím.)

Proč byl během tvého působení PORGazeen nazýván „SEIDLzeenem“? Jak tehdy fungovala či nefungovala tvorba jednotlivých čísel?

– To slyším poprvé, takže na to asi nedokážu odpovědět. Proč někteří říkají PORGu Klausův gympl? Z obsahového hlediska jsme PORGazeen dělali ve dvou s Ondřejem Hojdou, formu tomu dával Štěpán Klimeš, korektury převážně pan Krč.

Jaká byla tvá představa o tom, jak by měl časopis vypadat? Co se ti povedlo zrealizovat, co naopak ztroskotalo?

– Moje nejoblíbenější období v dějinách Pzeenu byla laubriáda, takže z toho je jasné, že cílem byl ostře a polemicky laděný časopis, komentující „politické a společenské dění na škole“. Kdybych měl hledat vzor v nějakém „opravdickém“ časopisu, tak by to byl asi Respekt. Docela se myslím zdařila určitá finanční stabilizace časopisu, umožněná přechodem na levnější tisk, zdražením časopisu (to bylo hemzů) a nižší periodicitou. Což už ovšem patří spíš do druhé části té otázky, totiž co se nepovedlo. Můj původní plán byl vytvořit tým čtyř až pěti lidí, z nichž každý by měl na starosti nějakou rubriku, díky čemuž by bylo možno vydávat časopis opravdu pravidelně. Zda byl neúspěch v tomto ohledu způsoben mou manažerskou neschopností, nebo snad jinými faktory, je otázka.

Které své číslo považuješ za nejvydařenější? Třicetdvojku s barevnou obálkou? Plus - máš nějaký článek, na který rád vzpomínáš?

– Uf, nemyslím si, že by nějaké číslo z obsahového hlediska nějak vyčnívalo, po vizuální stránce to asi opravdu byla ta třicet dvojka. Pokud jde o mé články, to bylo spotřební psaní na slušné úrovni v kontextu školního časopisu, ale bych si je dnes s nostalgii pročetl, to opravdu nehrozí.

Máš v zásobě nějakou pikantní „historkou z natáčení“?

– Ne. Pokud nepovažuješ za pikantní fakt, že se na to Klimeš několikrát vysral a my museli posunout vydání třeba o měsíc.

Teď si zakládám na razantní protiúder, nicméně: jak se ti líbí PORGazeen současný a jak hodnotíš práci nového šéfredaktora?

— Nejsem obeznámen s organizační stránkou současného PORGazeenu, tudíž tě těžko mohu konkrétně hodnotit. Pokud ovšem jde o celkový dojem, oceňuji o něco pravidelnější vycházení. Na druhou stranu mi časopis přijde trochu moc hodňoučký a sterilní. To může být samozřejmě dáno tím, že na PORGu není co kritizovat, to mohu takto zvenčí těžko posoudit. Osobně mi přijde předimenzovaný prostor poskytovaný kulturním rubrikám a tvorbě, do stereotypu upadla rubrika Stalo se, tam by to chtělo vymyslet nějaké oživení oproti tradičnímu T. C. to dělal na záchodku s B. L.

Čím se zabýváš v současné době – co studuješ, kde případně pracuješ, jaké jsou tvoje plány do budoucna? Stát se prezidentem zeměkoule?

— Jinými slovy: jsi blb s nabubřelým egem, co k tomu řekneš? V současné době se všechny mé plány soustřeďují na průchod minovým polem zkuškového období (práva, politologie) a pak se uvidí.

Okénko grafické / Rozhovor se Štěpánem Klimešem

Štěpáne, dá se říci, že ses nesmazatelně podepsal na profesionalitě grafické úpravy PORGazeenu. Kdy ses začal sázení časopisu věnovat a kolik čísel jsi celkem vytvořil?

— Já, že jsem se nesmazatelně podepsal, jo? To mi přijde dost nesmysl – už jen proto, že jsem plynule navázal na grafickou úpravu Lukáše Honzáka. Na rozdíl od ostatních grafiků jsem ale měl zkušenosti už předtím, než jsem dělal PORGazeen, takže ti to tak možná připadá, protože moje první číslo neznamenal propad proti předšlému.

První číslo, co jsem dělal, byla 26, jen obálku nějak zařizoval Lukáš. Kolik jsem jich dělal celkem si můžeš spočítat sám, ne? Jak si to mám pamatovat. No... když teď vychází ta jubilejní 40... tak 39, 38... já končil 37...

a 37 - 26 + 1 = 12. Takže jsem dělal 12 PORGazeenů

Jaký styl ses snažil prosazovat? Jakou tvář jsi chtěl časopisu vtisknout? Měnily se nějak postupem času tvé preference? Musel jsi třeba v něčem slevit?

— Než jsem se stal grafikem, tak se vyprávělo o redakčních večírcích, kde se pařilo za redakční prachy. Z toho jsem musel slevit.

Vždycky jsem chtěl, aby ten časopis někoho naštvál. To se ale bohužel nikdy pořádně nepovedlo. Dobrá byla Deutsche Seite – protože tam se mohlo napsat cokoliv. A protože to bylo vydávané za němčinářskou rubriku, tak do ní nikdo z redakce nekecal.

Jak probíhala spolupráce mezi tebou, redakcí a korektory?

— No tak my jsme vlastně moc nespolečovali. (smích) Mně vždycky někdo donesl na disketě články a jejich rozčlenění do rubrik a nějaký obrázky nebo fotky. Já z toho udělal časák, ukecal někoho, aby ještě nějaký obrázky dokreslil, protože redakce neměla kromě Veroniky Barešové nikoho, kdo by do časopisu kreslil pravidelně. Mně tam ty obrázky připadaly celkem důležité – ty články si stejně nikdo nezačne číst, když ho nenaláká obrázek; teda s výjimkou intelektuálů...

Já vlastně ani nemám pocit, že by nějaká regulérní redakce v době, kdy jsem dělal grafika, byla. Jedině možná Valáškův seminář – to potom byla taková trošku redakce. No a korektoři to vždycky dostali a pak vrátili s opravama.

Které své číslo bys považoval za nejlepší z grafického hlediska a na které nejraději vzpomínáš, co se textů týče?

— Nemám pocit, že by bylo některý výrazně špatný a jiný výrazně dobrý. Jde spíš o to, jaký materiál byl k dispozici, někdy to vyšlo hezky, někdy hůř... Co se textů týče, byly nejhorší ty, kde byly jen nějaký literární plky. Pamatuju si, že moje první PORGazeeny připomínaly spíše scénáře Salmovské. Možná že ty hry byly vtipné na podiu, ale v psané podobě to byla naprostá nuda. Podle mě to stejně čtenáře nezajímá. Studentskej časopis by podle mě měl být převážně o životě školy a o zábavě než výborem ze slohovek.

Jsi nějakým způsobem graficky aktivní ještě i nyní? Spolupracuješ se začínajícím grafikem novým?

— Kromě toho, že jsem vám teď naskenoval starý čísla, tak ne. Nový grafik pracuje sám.

Kontroverzní dotaz: „Zažil“ jsi různé šéfredaktory – zkus zhodnotit klady a zápory jejich stylu vedení časopisu :o).

— Seidl – debil. Krajča – idiot.

Jinak bych všem šéfredaktorům vzkázal, že jejich představa „nejdřív vymyslím termín vydání a po něm teprve začnu dodávat poslední podklady“ vydání časopisu opravdu neurychlí.

Setkal ses někdy s pokusem vedení školy cenzurovat obsah časopisu?

– Se mnou o tomhle nikdy nikdo nejednal, jen mi vždycy Bočan občas přinesl proškrtaný korektury, ve kterých bylo vražený pětikilo. Jakub Krč mě taky párkrát upozornil, že si mám dávat pozor, abych ty korektury dobře zanesl, že kdybych na něco zapomněl, že bych třeba mohl propadnout z češtiny. Ale z druhé strany si mě zas asi celkem vážili, protože PORGazeen byl pro školu dobrá reklama, třídní profesorka mi chtěla dělat nějaký problém s neomluvenýma hodinama, ale pak přišla z ředitelny a najednou bylo všechno v pořádku.

Pokud vím, byl jsi dokonce oceněn Bílým slonem za práci na PORGazeenu. Co to pro tebe znamenalo?

– Kromě toho skvělého trička už asi nic. Stejně sem systém udělování těchhle ocenění v posledních letech nepochopil. A to slovo „dokonce“ v tvójí otázce mi přijde naprosto zcestný, protože dřív se tyhle ocenění dávaly za PORGazeen automaticky, takže to není žádný měřítko.

Co děláš teď? Co studuješ, pakliže studuješ? Kde pracuješ, pakliže pracuješ? Jaké máš plány do budoucna, pakliže nějaké máš?

– Poté co jsem na PORGu odmaturoval se samými jedničkami, studuji zároveň dějiny umění na Harvardské univerzitě, která mi nabídla stipendium, a sinologii na univerzitě v Pekingu.

V budoucnu plánuju najít třicet miliónů v autě v igelitový tašce, být zvolen prezidentem a zabít Krče.

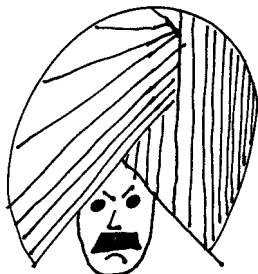
Typoohlédnutí / Jakub Krč

Nejenom lidé a texty patří do dějin Porgazeenu. Stejně tak stojí za připomenutí i přemety, které dělala jeho grafická úprava. [1] První číslo upravila výtvarnice vysokoškolským vzděláním Petra Svobodová (v tiráži je sice uveden jako výtvarník i Boris Kubíček, ale ten byl tehdy zřejmě univerzální: hned v druhém čísle je pro změnu redaktorem kulturním). Dva sloupce a spousta dřevo- a ocelorytin, vesměs převzatých z knihy Milana Kopřivy Typoornamenty, bible každého knihúpravce. [2–3] V druhém a třetím čísle se přidávají reprodukce Váchala a poprvé se u článku Přemka Matějčka objevuje postavička z počítačové hry, náznak budoucího směřování grafické úpravy. Jinak ve srovnání s prvním číslem „za grafickou úpravu odpovídají jednotlivé redakce“, což znamená degradaci grafiky, množství použitých písem, zmatek. [4–13] Výtvarníkem se stává Martin Šíp. Porgazeen dostává pomalu obrysy profesionálně sázeného časopisu (mj. má konečně jasné logo – M. Šíp), ale vybírá si i svou daň: sice nepůvodní, ale aspoň pěkné reprodukce z minulých čísel vystřídaly ještě nepůvodnější, a hlavně ošklivé kliparty z Wordu a Corelu a desítky postaviček z fantasy knih a počítačových her. Na druhou stranu se však dostane i na Karla Nepraše, Františka Bílka či první původní porgáčské ilustrace (anonymní) a fotografie (v děsivém technickém provedení takřka „nečitelné“). Martin se jako výtvarník vypracovává, poslední čísla pod jeho taktovkou už ani netrpí dřívějším neduhem: pro nedostatek příspěvků se často zvětšovalo písmo až někde k dětské „čtrnáctce“. [14–25] Lukáš Honzák vpadl do úpravy jako věrný Martinův napodobitel, navíc oslněný možnostmi, jaké dává sazba ze tří desítek různých fontů najednou. Dá si však říct, pracuje na sobě a sebevzdělává se; z Porgazeenu se pomalu stává časopis, jak má být: srozumitelná a navigační struktura rubrik, jeden font pro text, jiný pro titulky, z obálek mizí počítačoviny a nastupují zepředu práce studentů (nápadité kresby Vandy Gaydeckové, v níž svým způsobem našel Porgazeen na chvíli svého Reisenauera, či drtikolovský akt Olgy Neumanové), zezadu osobitý Rolečkův komix Apophtegmata symbolica a satirický Samuraj na PORGu Michala Doležala. Porgazeen navíc zesolidněl obálkou v pevné křídě. S výročním číslem přichází také nové logo s hravě proměnným okem (J. Krč). Dvě kuriozity: Číslo 23, které si na zkoušku vysadil Jaroslav Mojžíš a zaklel ho do světa rámečků, obdélníků a všudypřítomných mezer. Číslo 24, Krčův a Honzákův poněkud samoúčelný pokus o „artistní“ typografickou práci: pěkné písmo, obrazový doprovod výhradně z pera Anny Hausenblasové a Vandy (na Přibíka a Plecháčka v pytlí se nedá zapomenout). Svým způsobem šlo o jakýsi zlatý věk časopisu: dostatek příspěvků, skutečná a fungující redakce a ochota obětovat hodiny volného času byly znát na první pohled. [26–37] V nejllepším se prý má přestat. Časopis od maturanta Lukáše přebírá Štěpán Klimeš. Dostává know-how a statečně se drží, byť je znát, že nemá zatím tolik praxe. Porgazeen změnil font, našel nové ilustrátorky-glosátorky v Johaně Špirkové a Veronice Barešové. Štěpán se rychle vypracoval a takové číslo 31 dokázalo pěknou úpravou trumfnout i čísla honzákovská (vtipná minimalistická obálka a hlavně znovuzrozený komix vzadu: tentokrát Bůh). Objeví se dokonce i obálka v barvě. Velké mínus mělo klimešovské období v Štěpánově jazykovém citu: titulkové „čtení na léto“ z obálky 31 patří k těm neškodným úletům... [38–39] Nastupuje Jakub Teplý, na rozdíl od Štěpána i Lukáše v DTP naprostý začátečník. Snaží se, byť nedostal žádné know-how a na všechno metodou pokus/omyl postupně přichází sám. Ale čeká ho na škole ještě nějaký ten rok a já věřím, že i jeho čísla časem budou zaznamenáníhodná. [40] Mimořádně sází z nostalgie a pocty k věku Porgazeenu Krč. [41–100] Nebojte, opět Jakub Teplý. A zbytek necháme raději vědmám...

Bonus: Mikišem zachráněný fragment úvodníku

Takto měl vypadat úvodník PORGazeenu 11, píše Šíp nebo Daněk...

Haló, haló, vítáme vás při rozhlasovém vysílání pořadu Jak rozhodně nepostupovat při psaní rozhlasového úvodníku. Uslyšíte zde tak odstrašující příklad, že na vás bude doufejme působit ještě dlouho po naší smrti:

Vážení přátelé, ano, jsme tu zase, v tradičním čase 00:11, z Vyžlovky. Vysílání zahájíme, jen co se nadějeme a trochu probudíme. Po počátečních rozpacích z množství hostů zde zbylo jen drsné jádro. Nyní vám představíme některé z vytrvalců. Nedivte se, že ačkoliv jsme na chatě T. II. T., on sám zde není, jelikož disco na nedaleké plovárně je plné ochotných děvčat. Přece jen ochotné děvče se nedá se psaním úvodníku srovnat. Mikiš-znalec zvrhloú diskotéku a její oplzlé způsoby brskně odsoudil. Poté vyslovil revoluční teorii, která říká, že alkohol posouvá vnímání hmatu blíže k ose těla, což koneckonců

tak nevadí. Zjistili jsme ale, že krásné děvče je mnohdy více stimulující než odkaz generála Granta. Nyní Vám představíme prvního z hostů, takže natáčím mikrofon k Michalu Doležalovi.

„Ty holky na té diskotéce byly fakt strašný. Na to bych nešách. Šách, hmat, mat. Škyt.“

Ééé, to bychom měli a můžeme se obrátit k našemu dalšímu hostovi. Je to Kryštof he Kozák.

„Chtěl bych vám říct jenom jednu věc. Mononukleóza je fakt svinstvo. Půl roku se po ní nesmí pít. A hrozí i Tobě. Jsou v životě situace, kdy se dá zdravý rozum zachránit pouze dobře mířenou sklenkou, která člověka povznes nad povrchní hladinu šílenství. Děkuji.“

Jistě, varování přijímáme s důvěrou a mikrofon natáčíme k jednomu právě se probudivšímu redaktorovi, který se řadí mezi vytrvalce, co i přes nástrahy osudu vydrželi u PORGazeenu po celé dva roky. Takže Petr von Köln říká:

„I love you, everybody,“ (viz též jeho článek o koncertu Michaela Jacksona) „a i přesto Vám přeju hezkej poslech a krásnou show.“

(Poté se redakce pravděpodobně uchlástala. – Sponzorováno Open Society Fund.)

: Profesori po přechodu

01 / „Studenti jsou všude stejní. Na začátku.“

Od září vyučuji biologické předměty na střední odborné škole na Praze 3, se zaměřením chemicko-farmaceutická výroba. Na rozdíl od PORGu je to škola státní. Samozřejmě mě pořád cosi nutí srovnávat. Ale protože jsem učila pouze na jedné škole soukromé a jedné státní, bude to vždy jen srovnání těchto dvou škol, nikoli dvou typů školství.

Pan ředitel Klaus pečlivě sledoval počet kopií vyrobených jednotlivými profesory a každý měsíc sestavoval tabulku, kde jména největších hříšníků zvýraznil tlustým červeným fixem a opatřil mnoha vykřičníky. Když se nám pak v prosinci podařilo klesnout pod povolenou hranici kopií na měsíc, spokojeně se usmíval a říkal: „Jen tak dál, tohle je dobrý.“ Radost mu nezkalil ani fakt, že tento ojedinělý výkon nebyl ani tak výsledkem našeho uvědomění a snažení, ale vánočních prázdnin, díky nimž se v prosinci půl měsíce neučí.

Pokud se mi někdy jeho počínání zdálo trošku přehnané, musím se teď hluboce omluvit. S nedostatkem peněz si samozřejmě musí poradit všechny školy. A jak to řeší ta „moje“? Na celé škole je pro všech asi padesát profesorů k dispozici jediná kopírka, a na té smí pracovat

jen jediný povoláný pracovník. Dnes už je to ochotná knihovnice, která ráda udělá téměř cokoli a hned, pokud nejste patnáctý v pořadí, ale ještě donedávna to byla paní vrátná. Vytvořit pak nějaký pracovní sešit nebo písemnou práci pro celou třídu byl malý zázrak. Materiál jste museli dodat alespoň den předem, a pokud jste hezky poprosili, obdrželi jste ho následující den v povoleném maximálním počtu tří kopií. Každý profesor pak místo přípravy na hodinu trávil čas vymýšlením, jak to udělat, aby mohl těžce vydobyté obrázky používat v co nejvíce hodinách a pro co největší počet lidí. Písmo se zmenšovalo, okraje taktéž, zadání písemných prací se smrškla na několik řádků. Pokud jsou PORGáni zvyklí na písemné práce zadávané na počítači, přímo na papíru, na který mohou psát, a na pracovní listy se spoustou obrázků, na téhle škole by na to museli zapomenout.

Také s foliemi je to těžké, většinou vypomůžou známí, kteří mají možnost folie koupit, vyrobené obrázky naskenovat a vytisknout. Podobně si opatřujeme i potřebná větší množství papírových kopií. A tak se mnoho podniků a soukromých podnikatelů stává nechtěnými sponzory státního školství, aniž by se za to dočkali nějakého vděku.

Na začátku školního roku jsem si také říkala, jak by si měli studenti PORGu vážit alespoň toho mála učebních pomůcek, co mají. Když jsem přišla na své současné

pracoviště, nebylo tam nic. Neměli jsme ani toho bezhlavého kostlivce, mikroskopy byly jen dětské hračky, navíc povětšinou již nefunkční. Později jsem ale zjistila, že to není chyba školy jako takové, ani státního školství, ale spíše bývalých profesorů, kteří nepovažovali takové věci za nutné. Na škole jsem teprve pár měsíců a už máme mikroskopy nové, v knihovně přibyly atlasy rostlin, které se používají při výuce botaniky, i ten kostlivec za pár dnů snad dorazí. Také chemici se starají o zlepšení, během prázdnin se postavila nová chemická laboratoř a stará se bude v dohledné době rekonstruovat. Nakupuje se spousta knih a časopisů do knihovny, buduje se učebna s dataprojektory, dostali jsme přenosné meotary. Ředitelka se nám opravdu snaží vyjít všemožně vstříc, škoda jen, že každá žádost musí být podána několikrát, několikrát různým lidem, a člověk musí sám kontrolovat, co se s danou žádostí děje, často však ani neví, koho se má vlastně zeptat, když je potom žádost schválena, má-li danou věc zakoupit sám, nebo zda ji objedná hospodářka, nemluvě o tom, že nemá šanci zjistit, kdy bude dodána, někdy ani to, zda vůbec dodána byla, ale to už je věc jiná, vlastní asi všem úředníkům státního resortu.

Ráda také vzpomínám na úderné schůze Vaška Klause. Oč byly rychlejší, věcnější! Na současných pedagogic-

kých radách se vracíme do školních let. Běda tomu, kdo se nevybaví čajem, nějakou tou sušenkou nebo chlebem, ale hlavní je potrava pro duši – písemky na opravování, učení, program kina, no a ano, správně, ještě že máme ty mobily. Takové smskování se sousedem vás spolehlivě zabaví na celé dvě dlouhé hodiny, po které ono plodné sezení trvá.

No a co studenti? Studenti jsou všude stejní. Na začátku. Otázka je, co s nimi dál udělá škola, spolužáci, zkrátka každý a vše, s čím se ve svém životě setkají. Jediný rozdíl, který ale cítím dost silně, je, že studenty na této škole nikdo nikdy neučil přemýšlet. Všechno se učí nazpaměť, přitom se vůbec ani nesnaží látku pochopit. Pokud se zeptáte na otázku, ke které je potřeba zkombinovat dvě znalosti, odpoví vám jeden ze třiceti, pokud vůbec. Nejčastěji se ale setkává s nesouhlasným bruchem a slovy: „To jsme nebrali, to v sešitě nemáme.“ Mě právě nejvíc ze všeho baví to přemýšlení o věcech, hledání souvislostí a vymýšlení teorií, takže to máme spolu navzájem dost těžké. Dala jsem si závazek, že je to naučím. Naučím je přemýšlet, hledat informace na internetu, chodit do knihovny. Jestli se mi to podaří, to je ve hvězdách, spíš asi ne, ale je to výzva.

■ LENKA KOPŘIVOVÁ

02 / „Lidský život je krátký na to, aby člověk četl kraviny.“

Blanka Čínátlová vystudovala bohemistiku na FF UK, kde momentálně ještě studuje kulturologii. Je progresivní profesorkou češtiny, jejíž názory na literaturu jsou bezesporu zajímavé, nejen tím, že jsou zatím nezvyklé. B.Č. učí na Gymnáziu Jana Keplera a z minulého školního roku má zkušenost s působením na PORGu (učila letošní kvintu a septimu). Zajímá mě pohled člověka, který má možnost mnohých srovnání.

Myslím si, že tento rozhovor naskýtá dobrou příležitost k zamyslení nad tím, proč pověst PORGu začíná být jen nafouknutou bublinou a co se s tím dá dělat, nejen studentům, ale i profesorům.

Na úvod by mě zajímalo, jak jste se k samotnému učení češtiny dostala?

— To je docela jednoduché, začala jsem učit poměrně brzo, asi ve třetáku na vysoké škole. Studovala jsem jednooborovou bohemistiku, což je sám o sobě dost absurdní obor – člověk má pocit, že to na nic není, že se tam učí samé kecy, literatura 19. století a tak. Tak jsem si řekla, že zkusím učit, a že třeba pochopím, že to nějaký systém a smysl má. Takže jsem začala učit ani ne z nějakých

didakticko-pedagogických ideálů, ale spíš kvůli té literatuře.

A na PORG jste se dostala jak?

— Na PORG jsem se dostala, protože odešel, tuším, že Jakub Krč, a protože se známe s Petrem Fantysem, který mi navrhl, jestli to nechci zkusit. Bylo to zrovna v období, kdy jsem měla dost pochybnosti o svém působení tady na Kepleru, tak jsem si říkala, že se aspoň podívám, jak se učí jinak. Měla jsem o PORGu celkem takovou nadšenou představu.

Nadšenou představu? V jakém smyslu?

— Říkalo se, že je to hrozně nadprůměrný gympl, kde učí skvělí lidi, kde se učí alternativně, kde je volná svobodomyšlná atmosféra.

Byla Vaše očekávání splněna?

— (smích) To ani náhodou. Já samozřejmě můžu mluvit jenom o tom, co dokážu posuzovat, ale je mi třeba sympatická ta spojená přírodověda, to si myslím, že je fantastická věc. Ale moc o tom zase nevím, nemám na to aprobaci, ty hodiny jsem ne-

viděla... Ale z hlediska toho, čemu mám pocit, že trochu rozumím, třeba, jak se tam učí čeština, mě to dost zklamalo.

Je teda nějaký velký rozdíl mezi koncepcí u nás a konkrétně na Kepleru?

— Já myslím, že hodně se pozná z maturitních otázek. Když jsem se podívala na vaše loňské a letošní otázky, tak jsem zjistila, že to jsou v podstatě stejné otázky, které jsem měla já, když jsem maturovala před deseti lety, a to na hluboce podprůměrném pražském gymplu.

Ani těch prvních cca patnáct „abstraktních“ Vám nepřišlo dobrých?

— Přijdou mi zkrátka naprosto neinvencivní, mírně normalizační. A když jsem ještě viděla ty sylaby k tomu, např. „Myšlení o literatuře“ – doporučená literatura Bedřich Fučík, F. X. Šalda a Václav Černý, tak jsem se jenom pobavila a zasmála.

Lze teda z těch maturitních otázek soudit, že výuka češtiny u nás není na moc vysoké úrovni?

– Neříkala bych vysoká nízká úroveň, ale naprosto průměrná. A vzhledem k tomu, že jsem si myslela, že je hluboce nadprůměrná, tak mě to zklamalo. A i když jsem viděla koncepci, jak to máte rozvržené na těch osm let, tak je to naprosto průměrné – jako když se vezme nějaká učebnice a něco se z ní opíše.

Takže je to podobné jako u Vás, nebo ne?

– Ne, není, protože se tady učí jiní autoři, učí se to jinak. Kepler je taky větší škola, takže je to trošku něco jiného. Je možné, že když je nás tu deset učitelů, tak možná učí každý úplně jinak, ale od loňského roku neučíme chronologicky, učíme po tématech, po žánrech, učíme spíš světovou literaturu, ne českou. Mně to připadá smysluplnější. I po stránce odborných textů, učí se psát eseje atp.

Byla jste se u nás někdy podívat na maturitách?

– Maturity jsem neviděla.

Letos byl totiž na PORGu předseda maturitní komise, který po skončení říkal, že takhle dobré (ve smyslu i ty hůře ohodnocené) maturity za třiatřicet let praxe neviděl...

– No, nevím, jestli je třiatřicet let praxe argument. Jasně, já jsem ty maturity neviděla, ale když si vezmu ty otázky, tak je to pro mě vyjádření – tak tohle se od našich absolventů očekává. A pro mě je to očekávání naprosto průměrné, neříkám špatné, ale průměrné. Není to podle mě ničím zajímavé, což neznamená, že příprava nebo odpovědi nemusí být faktograficky dokonalé, v tom pozitivistickém slova smyslu.

Viděla jste přijímací zkoušky do primy, liší se nějak od keplerovských?

– Viděla, ale to porovnání je těžké, protože vy jste osmileté gymnázium a u nás je osmileté a čtyřleté gymnázium, a já dělám zkoušky spíš na to čtyřleté. Ale myslím, že ty přijímačky na osmileté studium zas tak rozdílné nejsou, jsou si hodně podobné.

A co studenti na PORGu, překvapilo Vás něco výrazně? Jsme jiní než na státních školách?

– Nevím teda, jestli je to rozdíl soukromého a státního školství, ale můžu to porovnat jako rozdíl těch dvou škol. Překvapilo? Učit v té vaší třídě (*letošní septima – pozn. red.*) byl fakt horor – ve smyslu, že jsem nikdy nezažila, že by byl někdo tak (*dlouho hledá správný výraz*) apatický, tak flegmatický vůči čemukoli, co se okolo něj děje. Tady je člověk zvyklý, že předpokládá, že když tu ti studenti jsou, tak ví, proč tu jsou. A v určitém okamžiku, což v té sextě funguje, si uvědomují, že tu jsou kvůli sobě a něco dělají. Takže je automatické, že když se jim dá něco číst, tak čtou, že když o něčem mluví, tak to mají něčím podložené, že když se po nich něco chce, tak to udělají. Samozřejmě, že jsou lidi, kteří to neudělají, ale u těch od průměru výš není problém.

Ale třeba v té loňské kvartě jsou fajn lidi, ne?

– Ta kvarta byla jiná a nesly se s ní mýty, že je to ta nejlepší třída na PORGu. Jo, mně přišla dobrá, ale na druhou stranu je to takový standard, takhle má vypadat třída na gymplu. Z té vaší třídy jsem měla dojem, že dvě třetiny těch lidí, co tam jsou, by neměly být na gymplu, ne-li na střední škole vůbec. A nechápu, co tam dělají.

Bavila jste se třeba o tom s Jakubem Krčem, než jste u nás začala?

– Ne.

Zeptala bych se, jestli když máme trochu vlastní osnovy, jestli je to nějaká výhoda?

– Co jsem viděla tu češtinu, tak tam skoro jiné nejsou, tam se nevymykají skoro vůbec.

A máte představu, jestli když se chce něco změnit, jak moc to musí schvalovat vedení atp.?

– Ono je to v kompetenci ředitele, takže když jsme se na Kepleru rozhodli, že nebudeme učit chronologicky a že budeme učit žánrově a jiný typ literatury, tak je to v kompetenci ředitele, jestli nám to schválí.

Navíc, jak se teď se uvažuje o tom rámcově vzdělávacím programu, ten je šíleně obecný, kde už nejsou konkrétní jména, ale máte tam třeba kapitolu cílové kompetence – schopnost pracovat s textem, schopnost formulovat, logická návaznost, zkrátka hodně obecné věci. A ten konkrétní plán je v kompetenci školy, v rámci předmětové komise. Takže argumentovat, že něco jsou státní osnovy, něco nejsou státní osnovy, nejde. Myslím si, že je to částečně vnitřní záležitost těch škol.

A funguje na PORGu mezi vedením a profesory demokracie, která mezi studenty a profesory docela je?

– Těžko říct, protože já jsem se tam jednak snažila trávit co nejméně času, protože už někdy v listopadu mi bylo jasné, že tam nechci zůstat, tak jsem si říkala, že je zbytečné se tam nějak vázat. To je jedna věc a druhá věc je, že tím, že jsem věděla, že tam zůstat nechci, tak mi ani nestálo za to si vydupávat, že chci učit něco jiného a jinak. Takže v podstatě na tuhle otázku nejsem schopná odpovědět.

Takže nemáte moc zkušeností s tím, jaká je atmosféra ve sborovně? Jak se vám vycházelo s kolegy?

– Já znám Jitku Huňkovou, Jirku Profotu, Petra Fantyse. A vzhledem k tomu, že je to jiný typ vztahu, speciálně s tou Jitkou a s Petrem, tak se na tom nic nezměnilo a s tím učitelským kolektivem to vůbec nesouvisí.

Ta atmosféra je tam taková jiná, dost zvláštní, ale myslím si, že by nebylo ode mě moc fér vůči těm kolegům to ventilovat.

Tou zvláštní atmosférou myslíte co?

– No, tak třeba já jsem zvyklá, že jak je nás tu učitelů hodně, tak máme svoje kabinety, takže lidi, co učí podobný předmět se spolu dostanou víc do kontaktu, než ti, co ten předmět neučí. A věčně řešíme v tom kabinetu jak učit, co učit, jestli neučit lépe, jestli tomu vůbec studenti rozumí, jestli to my učíme dobře, jestli vzít spíš tenhle text, nebo jiný text. Až to může člověku připadat úchylné, když si řekne, jestli to je normální, že se pořád bavíme

o studentech a učení. Ale na PORGu mě naprosto překvapilo, že se to neřešilo vůbec, nebo rozhodně ne v češtině. I když to ode mě není úplně relevantní, protože já jsem tam zas tolik času netrávila a ty diskuse jsem ani nevyhledávala.

A zaujalo Vás na PORGu něco kromě naší absolutně pasivní třídy?

– Přejde mi dobrý nápad té přírodovědy a tematických škol v přírodě. – Jako idey, slyšela jsem, že ta praxe je horší. Ale říkám slyšela jsem, takže to nebudu komentovat, ale jako nápad mi to přijde dobré, což je ale realizovatelné jen na malé škole.

Takže některé ty idey mi přijdou dobré, ale prakticky mě fakt nic nenadchlo. Ta letošní kvinta byla hrozně fajn, byli velice příjemní, ale mně to přijde normální, tohle je standard třídy na střední škole.

Měla byste na závěr nějaký dobrý kulturní, případně literární tip?

– Kulturních tipů literárních mám spoustu, vychází spousta dobrých knížek. Rozhodně nemá smysl číst českou literaturu. Mimochodem to mě pobavilo, mluvila jsem teď s někým, jak je ta Praha malá, kdo zná někoho z PORGu a zároveň ten člověk zná i mě, což ale nevěděli. No a šlo o to, že ten někdo od vás vyprávěl, že na PORGu kdosi učil a že to bylo něco šíleného, úchylného, divného a hlavní rys toho divného spočíval v tom, že „ona říkala, že Karel Čapek není dobrý spisovatel“. Tak to jsem se fakt zasmála, protože jestli je tohle to východisko, ten výsledek... To jsem se fakt chtěla.

Ale tak tipy, tak jsou takové stálice ze světové literatury. Teď vychází spousta textů střeoevropské literatury, spousty Bernhardů, vyšel

Sándor Márai, což je zajímavé, protože on je Maďar pocházející z Košic a nebo Pál Závada, to je ještě kurióznější – Slovák žijící v Maďarsku, to jsou hrozně zajímavé texty, nebo třeba můj oblíbený Gombrowitz. No, les knih, to jste mně měla říct dřív, já bych něco připravila. Ale rozhodně bych se nehrabala v české literatuře.

Už nikdy?

– Ne, už nikdy. Buď člověku jde o česká témata a český prostor, nebo mu jde o literaturu a vzhledem k tomu, že česká literatura toho nabízí tak málo, tak v momentě, kdy mu jde o literaturu, nemá smysl se tou českou zdržovat, protože lidský život je krátký na to, aby člověk četl kravinu.

■ TEREZA MAŠKOVÁ

: Sportovní PORG?

Následující řádky nemají ambice být tradičním zpravodajstvím stran sportovních aktivit porgánů. Spíše se v nich pokusím zodpovědět otázku: je opravdu možné, aby PORG sklízel úspěchy na sportovním poli?

Příznem si, je to vlastně velmi nerealistické a až na výjimky dosti nepravděpodobné, a to z různých důvodů.

Zejména v kolektivních sportech vyžadujících větší počet kvalitních hráčů v družstvu (typicky fotbal, florbal, volejbal...) je tímto důvodem fakt, že PORG je škola malá co do počtu studentů. Zákonem pravděpodobnosti říkájí, že ve škole s pěti či sedmi sty studentů se snáze najde deset závodních florbalistů na slušné úrovni než na škole, kde studuje ani ne dvě stě lidí. Někdo by mohl oponovat jinou statistikou: USA mají několikanásobně více obyvatel než Česká republika, je tedy pravděpodobnější, že se zde narodí více talentovaných a kvalitních hokejistů než v ČR – přesto dokáže české mužstvo pravidelně této zámořské velmoci i jiným státům s větším počtem obyvatel vzdorovat a vyhrát světový mistrovský titul. Ano, to nepopírám, ale jednak nelze srovnávat milionové počty s desítkami či stovkami, kterými operujeme v oblasti středních škol, jednak za úspěchy českého hokeje stojí další faktory, zejména kvalitní výchova mládeže a podmínky pro sportování.

Zmíněná výchova mládeže na PORGu probíhá formou volitelných sportů namísto tělocviku. Je to sice výrazně lepší možnost než povinné atletické a gymnastické limity, jejichž splnění je vyžadováno leckde jinde, nicméně funkci rozumných tréninků na zápolení s jinými soupeři plní horko těžko leda čtvrtěční florbalu, a to zdaleka ne vždy.

Je jasné, že školní tělocviky nestačí studentovi PORGu k tomu, aby se mohl některému ze sportů věnovat na vyšší úrovni. Je však značně nepravděpodobné, že by někdo mohl při škole závodně hrát a pravidelně trénovat nějaký sport tak, aby se vyrovnal české špičce a prosadil se do různých elitních výběrů (jako tomu bývá občas jinde): PORG klade na studenta vysoké nároky, škola končí často velmi pozdě a vyžaduje navíc nezanedbatelné množství domácích prací a domácí přípravy, což nedává mnoho prostoru na každodenní trénink.

Přesto tu, pochopitelně, možnosti jsou. Zejména v oblasti individuálních sportů není vyloučeno, že se na PORGu vyskytne výjimečně talentovaný jedinec – a pak jsou tu samozřejmě šachy. Je sice možná diskutabilní, zda lze šachy vůbec za sport považovat, každopádně bývají tak brány a organizace jejich soutěží tomu odpovídá. Šachy jsou na PORGu protěžovaným sportem – a není to nelogické. Porgáni bývají velmi chytrí a k hraní kombinačně náročného sportu mají dobré předpoklady.

Z popsaného vyplývá, že vlastně PORG s největší pravděpodobností nikdy nedosáhne výraznějšího úspěchu v soutěžích jako FLSŠ (florbalová liga středních škol) či různých jiných školních pohárech. Jeho šachový tým (byť není složen čistě ze studentů) může pravidelně dosahovat vynikajících výsledků, ostatním je to ale spíše zapovězeno.

A – příznem si – není to věc, která by byla kritizovatelná. PORG nemá být výchovnou talentovaných fotbalistů nebo florbalových reprezentantů: PORG je v první řadě náročné, elitní všeobecné gymnázium. Starost o mladé Nedvědy a Jágry můžeme s klidem přenechat sportovním středním školám a učňákům.

■ TOMÁŠ KRAJČA

: Rozdavač úsměvů

Předmětem mého zkoumání se stal pan Honza, prodáváč Nového prostoru, vydávaného pražskými bezdomovci. Honza je charismatická, subtilní, nepřehlédnutelná postavička, postávající již třetí měsíc ve vestibulu metra Palmovka a lákající lidi na časopis.

Jak prodávat Nový prostor

Honza stojí přímo u dveří vedoucím k eskalátorům. Vedle něj je novinový stánek. Denně zde proudí mraky lidí. Jedinou základnu pro něj tvoří židle, osázená štosem Nových prostorů. Kromě vzácných chvil, kdy si musí odpočinout a sedá na židli, se pohybuje mezi davem lidí, popřípadě stojí a vyčkává přímo u dveří. Zde má přehled o všech cestujících, kteří přicházejí do metra, tedy o potenciálních zákaznících.

„Je to hodně vyčerpávající na hlasivky,“ říká ochraptělý Honza a nelze se divit. Oslovuje lidi, povídá si s náhodnými kolemjdoucími. A to všechno v průměru dvanáct hodin denně.

Jeho strategií je úsměv. „Snažím se je příjemně naladit,“ říká. A když se to povede, usměje se na oplátku i on. „Ty lidi mě povzbuzují. Veškerý úsměv, i když si nekoupí, mě povzbudí. A zase veškerý citrónovej obličej, ten mě sráží. A pak se zase někdo usměje a to mě povzbudí dál pracovat.“ Odměny za úsměv se během mého sledování dostalo i jedné slečně: „Hezky jste se usmívala, za to máte bod!“

Divadlo?

Mohlo by se dát, že zde Honza hraje divadlo a s prodáváním časopisu to nemá co dělat. Například když si schová jednu ruku do rukávu a volá: „No tak, lidi, netlačte se, netrhejte mi ty ruce, dneska ráno už mi jednu utrhli, když se zde rvali o Novej prostor.“

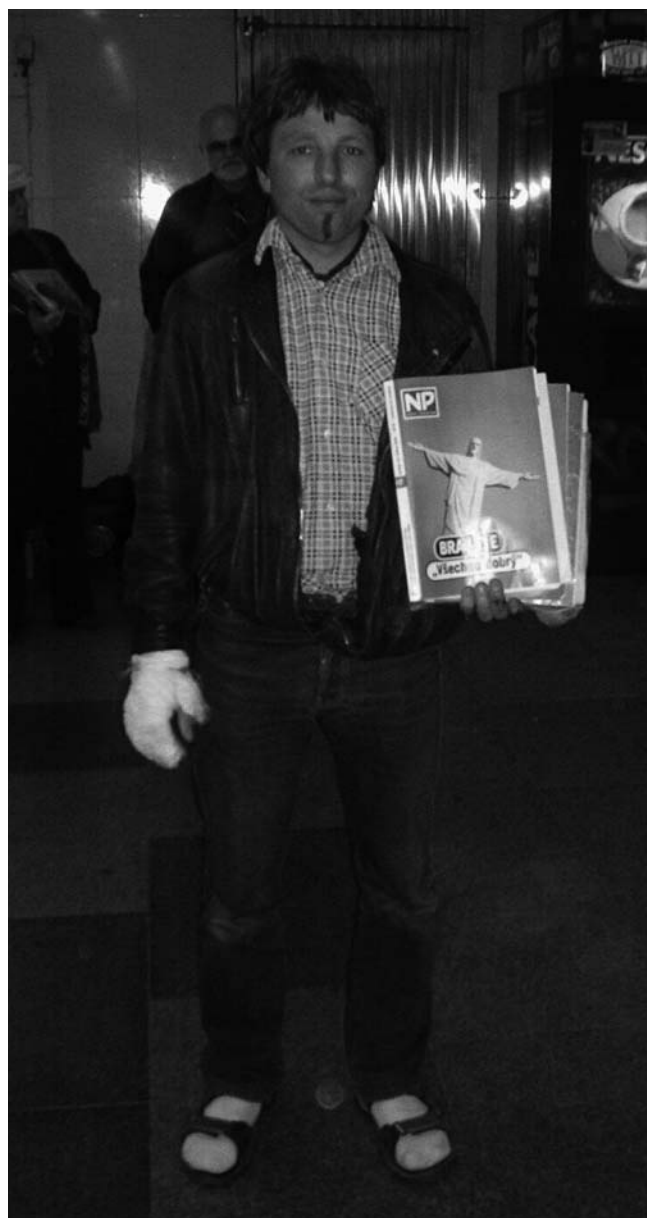
Lidé o Nový prostor skutečně nejeví moc zájmu. Honza prodá denně 30 čísel (minimum pro každého prodáváče je prodat sto čísel týdně). A tak je často nutné se odhodlat k heslům jako: „Nový prostor do nepohody! Kdo vám pomůže, když se cítíte pod psa? No Nový prostor!“

A jindy se Honza vydá přímo proti postupujícímu davu a na každého vybařne: „Vždyť já vás znám, vy jste můj stálý zákazník!“ A dodává: „Já vás znám, ale vy mě neznáte!“

Když zařve: „Nestyďte se, nestyďte se za ty lidi, oni se za vás taky nestydí!“, tak půlka cestujících (obecenstva?), kteří právě procházejí, propukne v smích. Co však se zamračenou paní, kterou věta evidentně nepobavila? Honza pružně reaguje: „Nojo, já vám rozumím, stavíte se jindy.“ Schopnost rychle a především vtipně reagovat se také projevuje, když si zadumaný mladík splete dveře a míří proti lidem, kteří vystupují. Honza na něj volá: „Tady, tady, tady je vchod!“

Staří známí

S množstvím lidí, především stálých zákazníků, se Honza s chutí ihned pouští do rozhovoru. „Mám tady spous-

tu lidí, s kterými sem kamarád. Hlavne holek, slečen...“ Jedné z nich se během mé návštěvy ihned pochlubil tím, že bude ve školním časopise. K ochotě cestujících zastavit se a popovídat si Honza dodává: „Ty lidi si potřebují oddychnout – furt pospíchaj a tlačej se. Vyběhne to z tramvaje a běží to do metra. Vyběhne to z metra a běží to na tramvaj.“

Rozhovor

s pouličním prodáváčem Honzou: o mistrovství světa ve fotbale bezdomovců, o citrónových lidech, o tom, jak namáhavé je prodat 100 časopisů za týden...

Baví vás vaše práce?

— Baví i nebaví. Podle toho, kdo se za mnou zastaví. Ty lidi mě povzbuzují. Veškerý úsměv, i když si nekoupí, mě povzbudí. A zase veškerý citrónovej obličej, ten mě sráží. A pak se zase někdo usměje a to mě povzbudí dál

pracovat. Mám dobrou pocit z toho, když to ty lidi umí přijmout. Mě ta práce baví vlastně jenom v tom smyslu, že jsem rád, když si s mýma zákazníkama popovídám. To mě přitahuje.

Vadí mi, jak se některý lidi chovají. Myslí si, že jsou víc než prodejce, a chybí jim ta radost ze života.

Už jsem zažil i takový případy jako: „Drž hubu, nebo...“

Zaujali mě především techniky vašeho prodávání. Myslíte si, že to hodně ovlivní obyčejného kolemjdoucího, který se rozhoduje, zdali si časopis koupit, nebo ne?

— Já si myslím, že trochu jo. Ale zase si to nekupují jenom kvůli mně, samozřejmě i kvůli článkům – stálí zákazníci mi pak říkají, že tam jsou zajímavé články.

Jak dlouho tu denně stojíte, kolik toho prodáte, jak je práce namáhavá?

— Stojím tu od pondělí do pátku, v průměru dvanáct až třináct hodin denně. Denně prodám většinou tak třicet časopisů (*limit je sto čísel za týden*). Ale poctivě vystájech samozřejmě.

Tady u toho musí člověk hodně mluvit, aby prodával. Je to hodně vyčerpávající na hlasivky. U týhle práce platí heslo: „Kdo si hubu nevotevře, neprodá.“

Jak lidé reagují na váš „výstup“?

— Někdo řekne, že se mu to líbí, že ho to pobaví. Ale občas se najdou takoví, za den asi tak pět lidí, kteří to nepochopí a mají k tomu průpovědky. Půjde sto lidí, deset to pochopí, zbytek ne.

Lidi se někdy vrátí pro časopis i jenom kvůli tomu, že sem se na ně hezky usmál. Nebo mi jedna slečna říkala: „Já už tady jdu potřetí během dneška, a jak ste furt říkal to ‚Netlačte se na mě‘, tak už mě to dostalo a já se muse-la vrátit.“

A jsou lidi, kteří to „Netlačte se na mě“ slyšej rádi každý den. Není jich moc, ale jsou.

Je těžké vás zahlédnout samotného, aniž byste se s někým nebavil...

— Nojo, já se bavím rád. Většinou jsou to stálí zákazníci, ale kolikrát také lidé, kteří si ode mě Nový prostor nekupují. Zkrátka se jen zastaví na kus řeči.

Ty lidi si potřebujou oddychnout – furt pospíchají a tlačej se. Vyběhne to z tramvaje a běží to do metra. Vyběhne to z metra a běží to na tramvaj.

Kolikrát se stalo, že mě lidé i hledali, když jsem zrovna nebyl na svém obvyklém místě. Že sem třeba bafnul

slepce a odvez ho domů. Mám z toho radost, když někomu pomůžu.

Fungujete tady jako „zlepšovatel nálad“...

— Jo. Nelíbí se mi, jak se nějaký ty cestující tváří. Snažím se je příjemně naladit.

Nepřipadáte si tady jako herec?

— Ne ne, je to práce jako každá jiná. Podle mě se vesměs u každé práce musí člověk chovat jinak.

Mění se váš přístup podle toho, co je v časopise?

— Ne. Neříkám lidem, co je v čísle. Proč bych to říkal? Stálí zákazníci už vědí a nemůžou si časopis vynachválit.

Kdyby se Nový prostor prodával jinak než prostřednictvím pouličních prodejců, odrazilo by se to podle vás na jeho prodejnosti?

— Já myslím, že ne.

Radili vám při nástupu do práce, jak prodávat?

— Jo, jeden bejvalej prodejce mi radil. Protože když sem začínal, tak sem s tím stál jako jezuit. Takhle sem s tím stál jako jezuit a prodával sedm časopisů za celý den.

(*Začíná přšet, jdeme se schovat do vestibulu metra.*)

Ach jo, doufám, že nebude přšet furt, chystám se na fotbalovej trénink.

To já taky doufám, já se chystám na brusle. Za co hrajete fotbal?

— Nový prostor má tým. V červenci má bejt v Göteborgu mistrovství světa ve fotbale bezdomovců. Budou tam týmy z 31 zemí, z pěti kontinentů. Víc je o tom tady. (*Honza listuje Novým prostorem a ukazuje mi článek o mistrovství a reportáž z tréninku české reprezentace v jednom. Dozvídám se, že podstata mistrovství je jednoduchá: použít fotbal jako nejsrozumitelnější mezinárodní jazyk a ukázat veřejnosti, že i lidé bez domova si zaslouží uznání a že i oni jsou hodni stát se reprezentanty a hrdiny svých zemí. Mistrovství pořádá INSP – International Network of Streetpapers. Domovské stránky šampionátu naleznete na www.streetsoccer.org.)*

Nevíte, jestli týmy z ostatních zemí také vznikly pod časopisem, který tam vydávají bezdomovci?

— To nevím, ale určitě celý ten nápad vydávat bezdomovecký časopis je odkoukaný z ciziny.

Děkuji za rozhovor. Co říci závěrem?

— Ať lidi neváhají a nezapomenou tady tvořit fronty, že si s nima milerád popovídám.

(*smích*)

■ HYNEK TROJÁNEK

: Nukleární Vokurky: stáváme se novými nadlidmi

PORGazeen 27 přinesl jako první médi-um rozhovor se členy tehdy ještě neznámé a víceméně školní skupiny Nukleární Vokurky. Několik let poté se členové kapely stávají pomalu, ale jistě populárními osobnostmi. Minulý rok vydali pod Monitor EMI album *Jsme na prodej*, natočili první videoklip a začali se objevovat v bulvárních časopisech. Nastal tedy ten pravý čas vyzpovídat je znovu. Na řadu všetečných otázek po svém odpovídal Honza Balcar...

Ze členů skupiny Nukleární Vokurky se ze dne na den staly celebrity, o kterých se píše v Bravičku a jiných společenských magazínech. Jak vás to změnilo? Jste teď noví lidé?

— Noví lidé nejsme, ale pomalu a jistě se stáváme novými nadlidmi. Stáváme se prototypem sociálního euročlověka, ideálu moderního špidlismu. No a abych se k tomu vyjádřil vážně, tak nás to změnilo akorát v tom, že jsme se snad trochu zlepšili ve hře na nástroje, protože častěji koncertujeme. To, že jsme se objevili v Bravu, nám teď dávaj všichni známí pěkně sežrat.

Jaká byla cesta k prvnímu albu *Jsme na prodej*? Koho všeho jste museli podplatit, s kým se vyspat a tak?

— Vyplatila se nám metoda jednou za půl roku natočit demáč se třemi až čtyřmi skladbami a poslat jej českým vydavatelům. V červnu 2002 jsme udělali to samé, a tenhle demáč už byl asi docela slušný, protože se nám ozvali dobří lidé z Monitor EMI a Warner Music. Takže jsme si jen vybrali lepší podmínky a podepsali smlouvu. Mimochodem, ozvali se i z Indies Records, kde nám nabídli smlouvu na pět alb a deset miliónů korun. Až na konci bylo malým písmem napsáno, že se jim to ani trošku nelíbilo a že si dělali srandu. Škoda, že nevědí, že nás tím vůbec neurazili, ale spíš jen pobavili.

Co všechno obnáší práce na tvorbě

vlastního CD? Měnili jste styl nahrávání? Bylo obtížné dotáhnout jednotlivé písně do požadované kvality?

— Nejvíc úsilí asi stojí ty skladby vymyslet a shodnout se v tolika lidech na jejich podobě ještě před samotným nahráváním. Potom se nahrajou základy (bicí-basa-kytara) a zbytek se pak dotáhí vlastně podle libosti. Až na pár skladeb, které jsou doprovozeny elektronickými spodky, jsme tento způsob dodržovali.

Při nahrávání *Jsme* naprodej jsme neměli žádného producenta (což bývá takový ten pán, co vám tam narve smyčce a samplý a udělá z vás Backstreet Boys), takže jsme se o každý detail museli pohádat, jak jinak než do krve.

Kluci jsou většinou totální hudební analfabeti, takže mi jako ostřílenému teoretikovi v oblasti hudební nauky museli v hodně věcech prostě důvěřovat.

Byli jste spokojeni s podporou a propagací stran vydavatele? Nabídlí vám podmínky lukrativní dle vašich představ, nebo si na svá Ferrari a luxusní domy na Bahamách budete muset ještě chvíli strážat drobné?

— Samozřejmě jsme nečekali, že se staneme novými Lunetiky, firma nám zaplatila nahrání a vydání desky a natočení videoklipu, což je prakticky to nejdůležitější. Řádově stotisícový rozpočet ale není pro takhle velkou společnost žádnou velkou investicí, takže vydavatel pak nemá přílišnou motivaci takový projekt nějak tvrdě propagovat. Výhodou je ale to, že nám do nahrávání nikdo z firmy vůbec nezasahoval, takže všechno, co je na desce, je skutečně realizace našich vlastních představ. Výjimkou je možná singl *Jsme na prodej* – chtěli jsme udělat vyloženě jednoduchou popovou skladbu pro rádia – tam jsme konzultovali třeba text, kde nám bylo

např. doporučeno vyhnout se výrazu *děvky*. Rádia ale *děvky* jsou, a když jim přinesete věc, která jim sice sebevíc sedí do formátu, ale je to něco nového, neprovařeného, jste absolutně bez šance.

Jaké byly první ohlasy na CD *Jsme na prodej*? Co mu říkali fanoušci, hudební kritika, jak jste s ním s odstupem spokojeni vy sami?

— V jednom bulváru už jsem se dočetl, že když se naučím hrát, do-táhnou to za Leošem do Esa.

Pokud jde o seriózní ohlasy, dost se lišily – na recenzenta Big Bengu jsme málo tvrdí, na pána z Ultrami-xu zase staromódní, protože nepoužíváme samplý. Jinak náš debut na poli hudební kritiky snad docela obstál. Fanoušci byli rádi, že jsme vydali desku, ale všichni se asi shodnou na tom, že naší parketou je živé vystupování. Z našeho pohledu jsou koncerty daleko zábavnější, nahrání desky je oproti tomu spíš dřina, jenomže po koncertě se člověk vyspí a ten supr pocit je ten tam, zatímco deska vám přece jen zůstane v ruce.

Když si teď desku poslechnu, vnímám v té docela slušné hudbě zejména chyby, ale většinou se jedná o detaily.

Jste opravdu na prodej?

— Jsme. Za pouhopouhých 299 Kč. Levněji už to opravdu nejde, alespoň dokud bude takové daňové zatížení. Bože jak já nesnáším socany! Na tomto místě bych se chtěl vyjádřit v tom smyslu, že přepalování cédéček opravdu JE krádež a že tím neobíráte jenom nějakou anonymní nadnárodní korporaci, ale zejména muzikanta samotného. A dokud se to bude dít, pro mladé kapely tady moc šancí nebude.

Tak a teď se mě třeba zeptej, jaký mám vztah k labutím (aby to nevy-padalo, žes mi otázky poslal e-mai-lem).

Co je důvodem vaší pózy „nejtrapnější kapely v dějinách funkové hudby“?

— No, nějakou pózu musí zaujmout každý, kdo se cítí být umělcem. Upřímnost nikomu nevěřte, je to hovadina. „Nejtrapnější kapela“

je pojmenování ryze praktické – poskytuje alibi pro případ, že se něco nezdaří.

Navíc vymezit smysl pro humor pomocí slova trapnost je docela absurdní, takže skvělé, ne?

Myslíš si, že jsi vtipný?

— Snažím se a doufám. Kritériem je pro mě to, jestli pobavím sám sebe. Třeba když s nehrajícím kapelníkem Frantou Kacmajerem píšeme „povídky“ na naše stránky (www.nuklearnivokurky.cz), nesnažíme se vymyslet nějaký prvoplánový humor. Někdy dlouhou dobu zíráme před sebe a snažíme se přijít na něco co nejvíc absurdního a nečekaného. Bohužel ale zjišťuji, že je čím dál tím těžší překvapovat a objevovat neprobádané končiny, abych to tak vyjádřil obrazně.

Jaký je popis práce vaší nové manažerky Anny Kletenské? Co vás přimělo k jejímu angažování?

— Naše bývalá manažerka byla poněkud laxní a nerůbojná. Bohužel si kvůli tomu letos nezapojíme na takových festivalech, jako je Rock For People. To Anička (příhlédneme-li k jisté osobní angažovanosti) by pro nás byla schopná vypustit duši. Doufám. Management spočívá kromě takových těch klasických věcí, jako je shánění koncertů a domlouvání organizačně-technických záležitostí, ve společné konzumaci kávy a cigaret na organizačních schůzích a večerech.

Kdy vydáte další album a co k němu v tuhle chvíli můžeš říct?

— Nevím. Děláme na nových skladbách. Překonáváme lenost.

A co váš nový klip? Jaký bude?

— Krásný. Natočili jsme klip k novému singlu Stopaře neberu, kde se zpívá o tom, že stopaři jsou svoloč a řidiči jim nesmí podléhat. K této příležitosti vznikla na našem webu kampaň, která se zabývá tím, že stopaři jsou dokonce teroristická organizace napojená na Al-Kájdú. A k tomu klipu: bude prostě dobrý. Partička něco mezi Drsný Hiphopeři a Rozněžnělí Bekstrýti (tedy úplně MY ve své podstatě) se projíždějí po nejmenovaném městě na americkém pacifickém pobřeží v luxusní limuzíně, davy fanynek šílí a všechno je husté, velmi husté, přehusté. Již jsem jej viděl a musím říci, že se jedná o stříhový koncert. Je to opravdu mocný umělecký počín.

Ustálila se už sestava kapely na současných pěti členech?

— Ano, máme-li na mysli nás pět stávajících členů. Co se týče hostů, jsme a chceme být hodně variabilní. Máme vlastně čtyři dechaře a Adama Kollera na perkuse, v Lucerna Baru jsme měli dvě sličné děvy zpívající vokály. No a nesmím zapomenout na duchovního otce naší kapely, nehrajícího kapelníka Frantu Kacmajera. Bereme ho jako svého člena, i když vůbec na nic neumí.

Už dávno nejste porgáčská kapela, ostatně všichni už máte střední školu za sebou. Je ještě něco, co tebe, Vojtu nebo Cyrila s alma mater spojuje?

— Poté co Anička odmaturovala, snad už jen vzpomínky (vzlyk). A také to, že všichni volíme ODS, což je jediná správná strana v celém vesmíru (Vojta by možná dodal, že aspoň od té doby, co zanikla NSDAP, ale jak znám debaty a polemiky vedené v tomto plátku, musím dodat, že by to bylo ze secese).

Jak bys definoval pojem „recese“? Kdy jsi naposledy provedl něco opravdu „hustýho“ jen tak, z recese?

— Recese není pojem. Recese je stav blaženosti. Když jsem na tohle přišel, chtěl jsem se stát performerem. Ale časem jsem dospěl k tomu, že performeřina je jednak dřina (hele, rýmuje se to) a navíc je to příliš okázalé. Oblíbil jsem si takovou intimní recesi, kdy člověk už skutečně baví jenom sám sebe. Takže k pouličnímu osvětlení se již modlím v prázdné ulici a kokrhám, i když mne nikdo neslyší. Jo a odpovědi pro tento rozhovor píšu nahý. Jen tak, z masáže.

Je rozhodnutí Centra pro výchovu katolické mládeže nezvratné? Opravdu už nikdy nespatří světlo světa žádný další Bůh?

— Nevím, jak jsou na tom Ondřej Hojda a Jakub Seidl, kteří mají na vzniku tohoto komixu lví podíl, ale já jsem posedlý posvátnou bázní a nehodlám se do ničeho pouštět. Mám podezření, že v tom jedou i stopaři.

Máš ve svém domácím vybavení odšťavňovač veverek?

— Bohužel už je týden v servisu, dal jsem do něj veverka z Happy Tree Friends a on se zasekl. Taky už se týden stydím a nevycházím z domu. Ale mám tady televizi, a jak se tak koukám na veřejnoprávní kanály, nejraději bych odšťavnil pana ředitele Janečka.

■ VOKURKY SAMY O SOBĚ (zdroj: www.nuklearnivokurky.cz)

— Jsme pět, slovy 5 let hrající 71% funk- 36% rocková kapela z Prahy, netrpělivě čekající na transport na volné místo na výsliní. Hrajeme v sestavě bubny-basa-kytara, dva zpěváci, dechová sexe, místy klávesy, ojedinele bouřky. Hodnota tlaku v hektopaskalech přepočtená na hladinu moře... to už jsem trochu odbočil.

Úspěšně jsme absolvovali nahrání debutového alba Jsme na prodej, které se v distribuci objevilo v září roku 2003 u firmy Monitor EMI. Album je nabitě patnácti (slovy 15) hity, které jak z desky, tak v živém podání rozpálí, roztancují, nadschnou, rozesmějí i urazí nejednoho posluchače. Bylo nahráno a smíšeno ve studiu 3bees, jehož hejblátka a ostatní technické vymoženky moderní civilizace (kromě našich nástrojů, ovšem) obsluhovali Kakaxa, BinggsF PinksF a Jakub Šablonka.

Co se živého hraní týče, jsme za symbolickou cenu (dle dohody) ochotni rozpařit publikum téměř všude a za jakýchkoli okolností. (Autor tohoto textu se nezaručuje za případné neúspěchy - nízká návštěvnost je vinou pořadatele, vypadlá palička vinou bubeníka atd.). Máme za sebou úspěšné hraní v mnoha (nejen pražských) klubech a na

nejrůznějších a nejroztodivnějších akcích. Velice úspěšně jsme prošli sérií vystoupení v pražské Akropoli v rámci projektu Future Line, kde jsme stabilně lámali rekordy v návštěvnosti a útratě na baru.

Z filosofického hlediska nelze kapelu Nukleární Vokurky jednoznačně zařadit. Z jistého aspektu se jedná o produkt soudobého maloměšťáctví, ze kterého nemůže plynout nic než touha po moci a penězích. Všude je ale vidět punc rebelství, touhy po sebeurčení a opovrženosti společností, ze které jádro kapely vychází. Jde o megalomanský konkrétní arogantismus zkřížený s fiktivním oportunistem a bába jebe dědka. Pokud bychom si chtěli Nukleární Vokurky blíže žánrově přiblížit, museli bychom si je především poslechnout. Pokud to není možné, musí nám postačit tato zevrubná specifikace:

Nukleární Vokurky je mladá a nadějná kapela, která pod taktovkou geniálního aranžéra Franty Kacmajera hraje veselý melodický kytarový funk s těmito prvky (v pořadí se sestupnou koncentrací): rock, pop, hip-hop, HC, blues, soul, punk, rock'n'roll, jazz, heavy-metal, rozřezeme-krávu-zaživa-metal. Představit si tento *pikantně namíchaný hudební guláš* (což je výraz podobný těm, které používají špatní novináři) v konkrétnější podobě je téměř nemožné. Podle papírových předpokladů jde o směs RHChP - nejružnější Holého Bandy - Candy Dulfer - Cool And The Gang - B. S. P. - East 17.

Co je však v tuto chvíli hlavní a směrodatné (kromě toho, že naštěstí již bývalá ministrině zdravotnictví je nesvéprávná důchodkyně, která už by se neměla věnovat ničemu jinému než venčení obézních jezevců) - přátelé, co může být lepší než utratit peníze za kvalitní umělecký výkon - a navíc tak podpořit jednu nadějnou kapelu mladých hudebníků a jednu velkou nadnárodní korporaci. Zatímco ostatní se tváří kysele, i když jde o daleko větší zaprodance, my se hrdě hlásíme k tomu, že jsme děvky v oblasti šoubyznysu. Vážení hudební přátelé a zejména kritici: **Jsme na prodej.**

■ TOMÁŠ KRAJČA

: Pamatuji se & Vzpomínám si

(Homage to Patrik Ouředník)

Vzpomínám, jak jsem jednou s dědou jel na člunu. Mamka mi říkala, ať si vezmu plovací vestu, ale nechtěl jsem.

Vzpomínám si, že jsme se s dědou převrhli a já musel doplavat ke břehu.

Vzpomínám, že nás jednou z pozemku, kde jsme chtěli krást jabka, vyháněl pán s kalašnickem v ruce. Říkal, že je od milicí a že má spoustu kamarádů ve straně.

Vzpomínám, jak jsem byl naštvaný, když mě má starší sestra vyháněla z pokoje, když si domů přivedla svého kluka. Vzpomínám, že jsem to potom bratrovi udělal taky, několikrát.

Vzpomínám, jak jsem se hrozně bál, když jsem poprvé stopoval a zastavil mi chlapík v košili s havajským vzorem. Měl 3 velké jizvy na tváři a ptal se, kam že to chci.

Vzpomínám, že se mnou můj kamarád na stopa po Evropě nikdy nechtěl, tak jsem se domluvil s jiným.

Vzpomínám, jak nanuk stával dvě kačky padesát, kupovali jsme si ho s kamarádem na půl.

Vzpomínám, jak jsem pozval na rande první holku, která se mi líbila. Vzal jsem svoji vizitku a přilepil ji na papír, kde byl text: „Zvu tě na seanci do knihovny.“

Vzpomínám si, že se pak se mnou už nikdy nebavila.

Vzpomínám si, že jsem si vsugeroval, že je to hrozná kráva.

Vzpomínám si, jak se mi všichni smáli, že nejím dohromady maso a přílohu.

Vzpomínám si, jak jsem poprvé dělal brigádu. Vykládali jsme kamion a já poznal, jak je fajn se pěkně ulít z práce a stejně dostat zapláceno.

Vzpomínám, že se mi to už podruhé moc nepovedlo.

(JAKUB)

Pamatuju si chlápka, kterej mi dal gumovou pryž Kooch-i-noor, když jsme s dědou byli v Máji. Pamatuju si, jak byl strašně zarostlej, jak mi dal gumu a jak pak hned utekl. Pamatuju si, že gumovala dobře.

Pamatuju si polední klid ve školce, vždycky jsem byla jediná, která neusnula. Pamatuju si vycházky na Vyšehrad ve velkejch, světle modrejch kočárech a na nervózní paní učitelky.

Pamatuju si, jak bracha jed banány.

Pamatuju si mámu, když mi říkala, že Karolína umřela. Pamatuju si, jak jsem vůbec nebyla smutná, ačkoli jsem si myslela, že bych měla.

Pamatuju si na Míši a na Ruskou zmrzlinu, o který děda říkal: „Rusáci jsou kurvy, ale dělej nejlepší nanuk na světě.“

Pamatuju si, že do školy vedle školky chodily děti, který kulhaly, protože měli jejich rodiče strach, aby se jim nikdo neposmíval.

Pamatuju si, jak jsme se s bráchou koupali v nafukovacím bazénku, na kterým měli sloni žlutý choboty.

Pamatuju si, jak jsem poprvé nakreslila auto a hned ho zase vygumovala. Pamatuju si, že jsem nechtěla rodičům říct o svoji pryži Kooch-i-noor od zarostlého pána, protože jsem se hrozně bála, aby mi ji nevzali.

Pamatuju si dobu, kdy se Máj přejmenoval na Tesco.

Pamatuju si, jak jsem se ve sloním bazénku topila.

Pamatuju si, že jsem byla strašně smutná, protože jsme nemohli slavit moje narozeniny, neboť tejdén před tím umřela prababička.

(JITKA)

Vzpomínám si na některé spolužáky ze základky. Jakub Říha, Pepa Málek, Přemek Vaněk, Ondra Klecan.

Vzpomínám si, že jsem šel s Pepou Málkem ze školy.

Vzpomínám si, že jsme šli okolo obchodu. Vzpomínám si, že jsme šli pomalu.

Vzpomínám si, že v tom obchodě prodávali sojové suky. Vzpomínám si, že byly velké a levné.

Vzpomínám si, že zmrzlina byla levná.

Vzpomínám si, že pan Novák prodával zmrzlinu ve tvaru tužky za čtyři koruny a žvýkačku s obrázkem za dvě padesát.

Vzpomínám si, že jsem dostával kapesné pět korun týdně. Vzpomínám si, že později deset.

Vzpomínám si na to, jak jsem dostal klíče od bytu. Vzpomínám si, že jsem je musel nosit na šňůrce na krku. Vzpomínám si, že jsem dostal i klíče od bytu.

Vzpomínám si, že jsem nepustil do bytu babičku, když přišla na návštěvu.

Vzpomínám si, že jsem nesměl pouštět do bytu cizí lidi.

Vzpomínám si, že jsem nesměl nastupovat k cizím lidem do auta.

Vzpomínám si, jak mě chtěl soused svézt do školy. Vzpomínám si na jeho jeep.

Vzpomínám si, jak jsem odmítl, protože jsem si myslel, že je cizí.

Vzpomínám si, jak jsem přišel do školy pozdě.

(DOBROVOD)

Vzpomínám si na svůj první dudlík, který maminka, když mi byly tři roky, zapoměla na chatě.

Vzpomínám si, že můj první dudlík byl vyhozen do kontejneru.

Vzpomínám si na své první vysvědčení. Měla jsem na sobě červené šatičky.

Vzpomínám si na Ládu Štístku, svou první lásku.

Vzpomínám si, že jsem ve třetí třídě dostala trojku z vlastivědy.

Vzpomínám si, že jsem chtěla být dědečkem, abych měla taky auto.

Vzpomínám si na návštěvy Petřína a nakupování s babičkou Maruškou.

Vzpomínám si, jak jsme s tátou jezdili kupovat rohlíky do Klecan a s maminkou se chodily dívat na psí hřbitov.

Vzpomínám si, jak jsem poprvé viděla PORG.

Vzpomínám si, že jsem si pletla Matouše Glance a Ondřeje Wünsche. Oba měli pihy.

Vzpomínám si na podrážděný hlas prof. Podané.

Vzpomínám si, že mi prof. Bukovský rozbil buben.

Vzpomínám si, že o tom neví.

Vzpomínám si, že jsem si řekla, že mu to povím, až odmaturuju.

(ALENA)

Pamatuju si, jak slunce svítilo skrz balkonové dveře a já si hrála v novém prázdném bytě s modrým plastovým umyvadýlkem.

Pamatuju si, jak mi říkali: „Běž pozdravit prababičku!“ a já stála u bílé povlečené postele, z které se cosi usmívalo.

Pamatuju si na jehly a ampulky s léky, ale nepamatuju se, jak mi bylo oznámeno, že prababička umřela.

Pamatuju si, jak zvolili Havla prezidentem.

Pamatuju si, jak se uvažovalo o odtržení Slovenska. Máma byla proti a říkala: „Pak už Plesnivec do Čech dovažet nebudou!“

Pamatuju si, jak se spolužáci divili, že dělám zkoušky na dvě soukromé školy.

Pamatuju si, jak mě jeden učitel oslovoval jménem, které jsem si vymyslela, a psal rudě přes mé slohovky.

Pamatuju si, jak jsem byla na dni otevřených dveří na PORGu a jak mi budoucí spolužáci říkali, ať se neřádím tak vyděšeně. Pamatuju si, jak táta odešel na záchod a nechal mě stát na chodbě samotnou.

Pamatuju si, jak jsme si s nejlepší kamarádkou slibovaly, že po přestoupení na gymnázia se budeme každý týden navštěvovat.

Pamatuju si, jak jsme tehdy zakládaly jeden klub za druhým.

Pamatuju si, že mi Julie Dudášová nevrátila všechny díly Správné Pětky.

Pamatuju si na dceru významného člena KSČM, jak říkala: „Ale vždyť teď je všechno úplně jiný!“ a nahrávala si každý díl Xeny na videokazetu.

Pamatuju si na staré procvakávací lístky do MHD za pár korun.

Pamatuju si, jak mi z Petřínské rozhledny spadl Edvaldek.

Pamatuju si, jak jsem se ptala sama sebe, jestli si za pět minut vzpomenu na uplynulé teď.

Pamatuju si na pogy, duhové pružiny, tamagotchi, kartičky hokejistů, želvy Nindža a žízalu Jülii.

Pamatuju si - velmi matně - na Amálku.

Pamatuju si na kousek svého života.

(JANA)

Vzpomínám si, jak jsem běhal v plínkách po ohromné zarostlé zahradě a pojídal všechen černý rybíz a maliny.

Vzpomínám si, že jsem potom měl fialové plínky.

Vzpomínám si, jak mě babička vzala na svatbu a já se strašně přejedl.

Vzpomínám si, jak mi ukradli moje druhé kolo, které bylo jen týden staré.

Vzpomínám si, jak jsme na prázdniny jezdili na Růžovou boudu v Jeseníkách.

Vzpomínám si, že tam bylo nevyčerpatelné množství borůvek a malá studánka.

Vzpomínám si, jak jsme celé dopoledne sbírali borůvky na omáčku.

Vzpomínám si, jak dala máma do borůvkové omáčky místo cukru sůl.

Vzpomínám si, jak rodiče na Vánoce koupili nový stojan na stromeček.

Vzpomínám si, jak jsme hráli na babu na stanici metra Anděl.

Vzpomínám si, jak jsem byl s svou sestrou na jejím zápisu do první třídy.

Vzpomínám si, jak jsem se strašně bál zápisu do první třídy.

(MATĚJ)

Vzpomínám si, jak jsem seděla před nízkou budovou bohnických jeslíček a čekala na mámu, a vzpomínám si, že do školky jsme jezdili vždycky těsně před půl devátou.

Vzpomínám si, jak paní v bílé zástěře volala: Tak rychle, nebo vám zavřu a budete si ji muset vzít do práce! Vzpomínám si na vlaštovku na dveřích a jablíčko nad věšáčkem.

Vzpomínám si, že jsem seděla tátovi na ramenou a kolem nás byla spousta lidí. Vzpomínám si, že jsme byli na nádvoří Pražského hradu a na balkoně stál a mluvil Václav Havel.

Vzpomínám si, jak jsem šla do první třídy v bílých šatech. Vzpomínám si, že Dana nosila podobné až do páté třídy, ale jenom na vysvědčení.

Vzpomínám si, jak nám pí uč. Šachová nechtěla vyprávět o komunismu. Vzpomínám si, že ve třetí třídě odjela do lázní a já přišla po nemoci do školy. Vzpomínám si, jak jsem od suplantky dostala svoji první pětku.

Vzpomínám si, že jsem mohla hrát na cello. Vzpomínám si, že Bambini di Praga byly uzavřená komunita, vzpomínám si, že ty nejstarší a nejlepší jezdily do Japonska nebo do Singapur. Vzpomínám si, že jsme neměli rádi Kühnův sbor a Boni Pueri. Vzpomínám si, jak nám jedna z klanu Havránkových vyprávěla, že Kulínský osahával její nejstarší sestru. Vzpomínám si, že nejstarší Havránková mohla mít sólo při Hvězdě na vrbě.

Vzpomínám si, jak k nám přišla nová učitelka jménem Machalická a dala mi poznámku, když jsem vysypala Petrovi tašku, protože mě polil vodou. Vzpomínám si, jak osmačky kouřily na záchodě a jak byly „strašně velké“.

Vzpomínám si, že jsme se místo přírodovědy dívaly na hokej a holky se ptaly, jestli si myslím, že je hezčí Jágr nebo Hašek, a než jsem stačila říct, že jsem Haška ještě neviděla bez helmy, byl můj hlas přičten k těm pro Jágra.

(TEREZA)

■ Připravil MARTIN VALÁŠEK

: Eseje

Napsat dobrou esej — vlastní uchopení nějakého obecného problému, při kterém se nejde do podrobností, ale řekne se to nejpodstatnější — dá docela dost práce. Na rozdíl od recenzentů nemají esejisté před očima žádný odrazový můstek (film, divadlo, knížku...), k němuž se vracejí a jež kritizují. Mají jen téma, vlastní úvahy, kritický úsudek — a důvěru, že to všechno přetaví v něco uceleného.

Výměny názorů esejistickou formou představují dnes spíše výjimku. Dnes je větší módou emotivně, bez zábran, zároveň ale bez možnosti na sebe vzájemně působit, diskutovat na Síti. I když je esej pouhým »pokusem« o uchopení tématu, nutí vás držet se myšlenky, svým způsobem ji vyčerpát a svůj jasný názor tam spíše skrýt než vykřičet. Esej je i mnohem obtížnější k přečtení, ale je nakonec víc oslovující, a tak i komunikativnější.

Orwellovské téma v podání obou pánů si zaslouhuje naši pozornost. Bylo by dobré odvděčit se jim obdobnými myšlenkovými »pokusem«. Nesouhlaste, mějte jiný názor, doplňte je, napište jinou, aktuálnější esej — ale stejně důkladně a poctivě, jak to učinili oni.

■ Připravil PAVEL MAREŠ

Mrtvé jazyky královské

Můj kolega a Váš učitel otvírá tuto stránku článkem napsaným v jazyce, jemuž mnozí říkají *dnešní latina*. Někteří lidé s širším než evropským rozhledem prorokují, že *latinou dnů Vašich dětí* bude čínština. Kdo ví, bude to ale jistě jazyk nějaké velmoci.

Lektor americké angličtiny, *magister Michael*, píše o věru zvláštní odvaze: Najdi si, člověče, vztah k tomu, co je mrtvé, a zamiluj si to. Vyzývá nás, abychom se vyhnuli přetvářce a neučili se latinsky, tak jako v jiných jazycích, *komunikovat*. Tak proč tedy?! *Cui bono?*

S latinou je to jako s britskou královnou. Její vliv trvá.

Britský premiér sestavuje „vládu Jejího Veličenstva“ a do královských rukou skládá demisi. Přímou královna skoro do ničeho nemluví ani nezasahuje. Sama je však měřítkem a svorníkem zájmu jednotlivců, politiků, celé britské společnosti.

Ani latinou se téměř nikde nemluví. Je královnou matkou i chůvou mnoha evropských jazyků, nejstarší předchůdkyní angličtiny. A je to jazyk kulturní: Antický, křesťanský a osvěcenský svět, dorozumívající se latinsky, se přece stal kolébkou evropských literatur, věd a umění. Přesněji řečeno: branou, kolébkou, postýlkou i životní školou.

Děti se osamostatnily. U dítěte, které dospělo, zůstává synovský vztah k stárnoucí matce. Nic víc, ale také nic méně. *God, Save the Queen! Vivat Regina!*

■ PAVEL MAREŠ

Vertite, quaeso, has sententias et haec proverbia ex libris Bohemicis:

Nihil sibi est homo sine sapientia.

Esto amicus cunctis, intimus paucis, fidelissimus universis.

Dilige quietem mentis. Et otium fuge.

Poesis

AMANS AMENS

Suscipe, Flos, florem,

quia flos designat amorem;

illo de flore

nimio sum captus amore,

hunc florem, Flora

dulcissima, semper odora,

nam velut aurora

fiet tua forma decora...

Dead languages

You always lie on the first date. Well, you do if you're me. When she asks, 'So, what are your favorite movies?' You tell her, 'Oh god, everything really,' and you hate your voice as you say, 'Comedies, dramas, film noirs'—and if she's really cute you throw in 'classics like *Casablanca*'—because the truth is your favorite movies are the ones you mumble after you've told her what she wants to hear: '...horrors.' Well to be honest and a little more specific, the ones you love, the ones you can't get enough of, the ones you'll go see alone, *prefer* to see alone, are ghost stories.

When a ghost story is good, the message isn't clear. The characters don't know what the ghosts want, what they're trying to say. And you don't know either. Well not at first...but as the movie goes on you start making sense of their

unreadable communication. Sometimes the message the ghost is sending is nice, like in *Sixth Sense*, or tragic like in *Donnie Darko*, and if you're watching *The Haunting* the message is cruel. But it's too bad, because there aren't that many good ghost movies around. Luckily there are more ghost stories out there than you could ever read.

The Greeks called the dead, 'the many,' because more have lived and died than are alive now. And what the many have to say is fascinating. Latin and Greek are dead languages. The messages of these Roman and Greek ghosts are not clear, they aren't obvious; they're buried in languages that haven't really been spoken in thousands of years, and when you learn the languages, you then learn you can't read the script. But if you study enough, and you sit down, and you search out the clues and patterns, this unreadable communication begins to reveal itself to you, telling ghost stories—stories about love, agony, about the real first world war, there is even a beautiful novel supposedly written by the antichrist!¹⁾

If you want to read about Hobbits go to English, if you want to read philosophy study German, if you want to know the language of culture learn French, but if you want to immerse yourself in a world ghosts, study your Latin, learn your Greek. When your professors tell you Latin is alive and well because a Finnish radio station does the news in Latin, that Greek is doing quite well among the all male inhabitants of Mount Athos, ignore them, because you know the truth: they're dead—*Sola lingua bona est lingua mortua*. „The only good language is a dead language.“

■ MIKE BAUGH

Pozn.: ¹⁾ Love: Sappho; Agony: Catullus; First Real World War: Peloponnesian War; Author thought to be the antichrist: Apuleius

1984 - Dvacet let poté: George Orwell

Náš pohled na jakékoliv dílo je vždy bezpodmínečně ovlivněn naším časoprostorovým umístěním a tento fakt je u knih George Orwella velmi očividný. Vnímání knihy 1984 (mohl bych uvést jiný příklad, ale 1984 je nejjasnější ukázkou) se bude lišit ať již čtenářovou národností, jeho životní zkušeností, ale nejvíc samozřejmě režimem a civilizací, ve které ta osoba žije. U nás v Čechách je to zejména otázka generací. Mí rodiče a jejich rodiče vyrůstali ve víceméně totalitním státě, ale já, jakožto představitel „nové generace“, narozený do demokratičtějších dnů, již nemohu vnímat orwellovské poselství tak, jak je museli (musejí) vnímat lidé, kteří v té obudné utopii opravdu žili.

Eric Arthur Blair byl jistě po všech stránkách pozoruhodný člověk, snad díky tomu, v jakém prostředí se pohyboval a jak zvláště se proměňoval jeho světonázor. Důležitá epizoda nastává, když verbuje do barské policie (sám pocházel z Indie, brzy se rodina ale přestěhovala do Anglie) a z mladého, poslušného příslušníka střední anglické třídy se stává odpůrce své vlastní vlasti, která byla v té době nejsilnější imperiální mocností, aplikující politiku založenou na „utlačování a ponižování jiných etnik“. Začal soucítit s perzekvovaným lidem a poté, co se vrátil do Anglie, se jako novinář zaměřil na pracující dělnictvo. O pár let později odjíždí do Španělska, kde se dobrovolně účastní občanské války. Je také členem různých levicových intelektuálních kroužků a spolupracuje s několika novinovými plátky, kde je zaměstnán jako dopisovatel. Články a sloupky píše většinou pod různými pseudonymy (Kenneth Miles, P. S. Burton nebo H. Lewis Allways), ale jeho třetí, podle životopisců nejdůležitější knihu, *Homage To Catalone* (Hold Katalánsku) vydává jako George Orwell. Pseudonym si zvolil podle řeky, protékající poblíž jeho rodného sídla v Anglii.

Avšak když během druhé poloviny třicátých let začínají prosakovat na povrch informace o Stalinových vraždách, pracovních táborech a dalších zvěrstvech, ztrácí Orwell jistotu a uvědomuje si, že socialismus je sice „bohulibá idea, avšak reálně naprosto nefunkční“. Vyvrcholením jeho rozpaků ze skutečného Sovětského svazu a odrazem jeho proměněného politického cítění je alegorie *Animal Farm* (Zvířecí Farma), v níž Orwell reflektuje své obavy ze všech diktátorů, nezávisle na jejich ideologii. Velmi čitelná, ale přesto inteligentní bajka parafrázuje Lenina, Trockého, Stalina a novou vycházející „hvězdu“, Hitlera. Nad Zvířecí farmou se však můžeme usmívat, je spíš humornou a lehce moralistickou hříčkou než děsivou prognózou budoucnosti. Ten opravdový, proslavený *master piece* píše Orwell roku 1948. Je to dílo, které jsem zmiňoval na začátku. Opravdu světoznámý román. To, jak Orwell přesně a autenticky vystihl myšlenky jedince v prostředí, ve kterém sám nikdy nebyl, zaujalo prostě každého.

Orwellovo poselství dnes již trochu ztrácí na náboji vzhledem k tomu, že většina přímých a jasných hrozeb týkajících se ohrožení naší demokracie je zažehnána, ale jisti si nemůžeme být nikdy. Ztráta svobody může být velmi pozvolná, stejně jako je pozvolný nárůst preferencí jisté politické strany. A 1984 nevaruje pouze před těmi, kdo této zemi čtyřicet let vládli, ale před jakoukoliv totalitou, odcizením člověka, lhotejností vůči historii a všeobecně zaslepeností lidského pokolení.

■ MATĚJ STRNAD

Newspeak

The language indicates the state of evolution of it's nation. The more diversified the language, the more mature the society and culture.

George Orwell could in his famous book 1984 describe his own horrid vision of totalitarian regime with great use of details strenghtening the atmosphere and one of these details is the language - Newspeak.

Firstly I would like to quote from 1984 itself: „Do you know that Newspeak is the only language in the world whose vocabulary gets smaller every year?“ asks linguist with enthusiastic, or better, fanatic sort of smile. But not only vocabulary is shrinking but the whole system of the language is twisted. The aim is to simplify the language so that it would be impossible to speak in the abstract manner. That means no word for freedom, justice or belief and if there is no word expressing something, how can you fight or even hope for it?

Now we get to the system itself where everything is horrifyingly regular. All the synonyms, antonyms and stronger versions are destroyed. For example take the word good - bad, great, superb, better, best etc. don't exist, they are replaced by ungood, plusgood, doubleplus, resp. gooder, goodest and so on. I don't want to rewrite author's appendixes about etymology of Newspeak so I will go through the rest only quickly. Adverbs are made by adding suffix -wise (well - goodwise), adjectives by adding -ful (sharp - knifeful). Apart from regularizing everything, more words are „stressed“ into one, for example words cut and knife are suppressed into one noun-verb knife.

Every learner of a language is very much annoyed with every irregularity in the structure but when you already know it, the language becomes a kind of flawless, beautiful, shining gem waiting for an artist who can use it well. The more expressions the language has, the more beautiful it is, I would say.

■ MATOUŠ TUREK

Perly sviním

Septima

prof. Krč: „Před chvílí jste tvrdil, že před ‚ani‘ se čárka nepíše.“

M.K.: „Protože jsem nevěděl, jak pojmenovat svůj cit.“

prof. Krč: „A proč je to podle vás Čapek?“

J.D.: „No, jsou tam slova jako třeba ‚nýbrž‘.“

prof. Krč (ke svačicímu M. E.): „Mlíko a párek?“

M. E.: „No, to se nesmí?“

prof. Krč: „Ale jo, já se jenom tak ptám.“

prof. Krč: „Kdybyste si ani přes telefon, ani přes internet nedokázali poradit, kam byste šli?“

M. K.: „Na internet.“

prof. Roleček: „Mně nevadí, že jíte, ale že šustíte. Můžete klidně pojídat vepřovou s knedlíky, když nebudete příliš rozstříkovat masť.“

prof. Roleček (k M. E.): „Budete zvracet? Je možné se někomu udělat z východního myšlení špatně.“

prof. Roleček (k M. E.): „To jste předváděl scénu ze zabíjačky? No, aspoň se nám to bude lépe pamatovat.“

prof. Roleček: „Vyhodím vás!“

F. K.: „Proč?“

prof. Roleček: „Proč? Protože jste mi nesympatický, chápejte to prosím filozoficky!“

prof. Roleček (před odchodem k maturitám): „Tak a teď jdu zkoušet jiné opičky.“

■ TEREZA MAŠKOVÁ

Perly ze záhrobí

(během let svého působení na Ústavu sebrala letošní oktáva)

Roleček

● Převážít panenku Marii? Svatá prostoto, to nejde!

● V německé filosofii většina věcí zní jako výhrůžka.

● Od starší doby kamenné nebylo v orgiastice vymyšleno nic nového. (...) Musíte si vybrat: orgie, nebo život!

● Hexapla! To jste nikdy neslyšeli? Doma vám to neříkali...? Některá dětství jsou nešťastná...

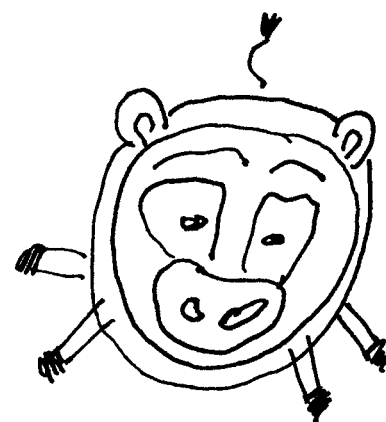
● Kdybyste měla doma rameno svatého Antonína, to byste koukala, jak ta domácnost bude jinak vypadat!

Kubíček

● Jůlie, vy ste v úplně jiný kuchyni! Celou dobu tady pracujeme s papířákem...

● Když znáte rychlost světla, tak si spočítáte hmotnost Slunce?

● Chachacha...! Kukuřice je cizí slovo!

- Tak si to spočítejte postupněji... Po... .. stu...
- Kdybyste si vzali 6.10²³ Matějů, tak máte molární hmotnost Matěje.
- Já jsem to schválně napsal komplikovaně, aby vás to zarazilo. (variance na oblíbené Já jsem vás jen zkoušel...)
- Kdyby ta mikrovlnná trouba se porouchala a říkala akorát uť, to je vedro...
- Víím, že jsou falešný, ty vaše chápatý pohledy...
- NULOU SE DĚLIT NESMÍ, DĚTI!

Weigel

(nyní kancléř pana presidenta)

- Historie není morální.

Klaus

- Dějepis je společenská pavěda.
- Funkční hodnota blondýny je 1.
- Na matfyzu se počítá, na lékařský pižlaj náky ty membrány.
- To je kuchařka! (o jakémkoliv příkladu)
- ale houbelec - pregnantně - na huntě - kojeňátka - našmrdlám (varianta: vyšmrdolím) to tam...
- Ale to je pí třetin, chlapče!

- Sem se od vás nechal zmást, vy malí zlosyni...
- Míšenec? Mezi černochem a indiánem, to je řák vod Z... zombie?
- Kdo nechápe maximum a funkce zdola omezené, spláče na úbytel!

Valášek

- Eště jednou vás, Losi, přistihnu, že

hrajete při vyučování kulečnick, tak ty kuličky všechny SEŽERETE!

- Čtete knihy, jsou... zdravé.

Fantys

● Oh! Strong wind has blown you into my window!

- Pustím vám něco, co je u vás na hovno.

- To nebylo spisovný, Matěji, to bylo blbě!

● Nejezte mi při hodinách... budete mít špatný přízvuk.

- To je džungle, tady... za chvíli už začnete RAPOVAT!

- Julie zlobí. Jó...

■ TEREZA BOTLÍKOVÁ

: Krčjeton - „Služba“ (postwertherovský koktejl)

*...zda tento prostor, takový šerý, takový mrtvý,
jsou nebesa, ó Pane?*

Sedím tu, na dvě hodiny odsouzen k zimě a samotě. Čtenáři vymřeli. Copak samota, tu zaženu knihami, ale ta zima. Mám fialové prsty, až se sám sobě hnusím: Maldororův syn... Nikdo nepřichází, ani stín. — — wwolf: „čau kubajz koukám že seš onlajn. jak to bude s těma prachama?“ - kuba: „už jsem to předjednal, naučtoval bych mu cca 2 tácy za hodinu. jax na tom dlouho makal?“ - wwolf: „no asi dvacku, takže bych mu napsal pade. co ty na to?“ - kuba: „fajn. napiš pade, a až pošle, přepečli mi provizi, ať děti nehladoví.“ - wwolf: „jó, děti, to ti tak věřim. už bys toho měl nechat.“ - kuba: „čus.“ - wwolf: „sůjûlejtr.“ — — Přichází Laura, mladší sestra Boticcelliho Venuše (jak se o ní vyjádřil Pokusář), a knihovna je rázem zalitá teplým světlem. Zima je tak agresivní, že si ani nemůžeme povídat, svaly se takřka nehnou. Jdeme na cigaretu do parku. Zvláštní: slunce svítí, ale zima mě neopouští. Laura něco povídá, spolužáci, léto, psaní, kapela, reparáty; vůbec neposlouchám, pozoruju červený konec cigarety a červené nehty na nohách. Otřesu se dalším záchvěvem zimy a zrak se mi zostří: to z konce Lauřiny cigarety odkapává krev na její nohy... — — Píp. „Dobry den, ten navrh obalky na Mydlare bereme, jen bychom tam uvitali trochu vic krve, ta cervena je malo cervena, musi byt jasne na prvni pohled, ze jde o kata a jeho remeslo. S pozdravem P. D.“ — — Zapisuji vráčené knihy: Když jedné zimní noci cestující, Mráz přichází z Kremlu, Zimní královna, Zimní pohádka, Zima úzkosti, Dlouhá zima, Generál zima, Zima jde do Betléma, Před námi tma a mráz... Proboha, proč čtou zrovna tohle? Musím si chvílemi sednout na obě ruce, abych se trochu zahřál. — — „Haló? Jo, ahoj Martine. Pochopitelně, v knihovně. Ne, nikdo, jako vždycky. Co ty Souvislosti? Fajn, jen prosím nezapomeň dodat to i s obrázky, jo? Už jsem zamluvil skeneristu. Dobře. I ty, čau.“ — — Odnáším do regálů hromádku světové beletrie, poskakuju a tančím s knihami v náručí, abych se zahřál. Kdyby mě tak někdo viděl! Najednou tupá rána do hlavy, černo před očima, kratochvilný tanec se mění v umírající labuť. Po chvílce se vzmátořím a pohlédnu vzhůru: masivní rampouch, zavěšený mezi Danta a Dekameron. — — Máte čtyři nové zprávy. Spam, spam, spam. „Milí kolegové, rok se sešel s rokem, a tak Vám opět píšu základní přehled na příští školní rok. Co jsou dosud známé úkoly: 1) 27. 8. 2004 v 13:00 začíná pro učitele školní rok - sraz před odjezdem na pedagogický výjezd. Domluvme se předem (prázdniny), kdo všechno bude brát auto, aby se tam někdo nemusel trmáčet busem...“ — — Můj román je za půlkou, mám název i konec, trápí mě však postava Damiany. Mám ji nechat umřít? Zaslouží si smrt za to všechno, co provedla? Nebyla by však smrt pro ni jen vysvobozením z vlastní váhavé neschopnosti zabít se? A co T.? Zešílí z toho, až ji najde mrtvou? Nebo od mrtvé rovnou zavolá Haně a požádá ji o ruku Ley? Zkousím si v bodech myšlenky zaznamenat, ale zmrzlé prsty kreslí na papír jen tajemné poselství amatérským mystikům: „Danhz - zbgter smata: newopmut...“ — — „Haló? Čau Bočane! Co? Vážně? A vezmeš mi to sem? Dík moc!“ Moje stížnosti ohledně zimy v knihovně byly konečně vyslyšeny: Pavel přináší teplý kabát (připomíná mi uniformu hradní stráže, když se z ní odstraní nášivky), bačkory z ovečky a litr rumu. Všechno staví vedle křesla a odchází. Zahřeju se! Přečtu si Cestu do středu Země a Horké polibky! Chci se zvednout, ale nejde to: tělo zmrzlo nadobro, už ani nezvednu ruce z klávesnice. Kkkkkkkkkkkkkkk... — — A najednou je teplo. Kdosi jedním rázem otevřel všechna okna. Knihovnu zalil proud teplé vody, bere mě i s židlí a vynáší oknem na zahradu. Je tam spousta lidí, nikoho nepoznávám, všichni se na mě smějí a zpívají. Převlékají mě, dostávám napítí; chutná to jako horké mléko s rumem. Půjdem, kdosi zatleskal. — — „Pane profesore, potřebovala bych něco k africkým náboženstvím.“ - „Pozdrav, jinak se s tebou nebude bavit, znáš ho.“ - „Pane profesore, dobrý den, potřebovala bych... Ty vole, von je snad mrtvej. Já na něj sáhnu.“ - „Nesahej na něj, to bude nějakej vtip.“ - „Je úplně studenej. Myslíš, že ho klepla pepka?“ - „Ty vago vogane, no jo, je po něm. To bude sebevražda, prej se poslední dobou vůbec nesmál, říkala nám to Šlajchrtka při němčině.“ - „No jo. Ale asi někoho zavoláme, ne?“ - „To jo. Dlouhou službu.“

: Deutsche Seite

Wass ist passiert?

Die Inspektion ist schon weg, wir sind wieder die Besten. Im vietnamesischen Geschäft in der Strasse über der Schule gibt es ganz billige „Be - Be Guten Morgen“ Kekse. Wir waren in der Kläranlage auf der Kaiserinsel und es hat hier sehr gestunken. Zum Glück haben wir es überlebt. Im Garten blüht der Kastanienbaum. Wir waren bei einer Obduktion. Das Abitur ist schrecklich. Die ganze Schule hat es gefeiert, nur Oktava war nicht lustig. Unsere Zeit hat sich erfüllt, jetzt sind wir an der Reihe. Unsere Mitschüler waren in Frankreich. Den Verlust der Hälfte der Klasse haben wir nicht bemerkt. Es lebe Frankreich. (Vive la France).

Sie sind wieder zurück. Auch Uma Thurman ist wieder zurück.

Wir freuen uns auf die Schule in der Natur. (Es ist schwer, etwas Ähnliches über das Zeugnis zu sagen.)

K. B. mag K. M. aber er hat Pech.

D. J. mag J. J.

M. E. mag Viktorka Žižkov.

■ SEXTA UND SEPTIMA

Ein Nachmittag in der Prager Zeitung

Am Mittwoch 19. Mai besuchte unser Seminar der Deutschen Konversation die Redaktion der Prager Zeitung auf Vinohrady. Es ist eine Wochenzeitung, die hauptsächlich für Deutsche, die in der Tschechischen Republik leben und arbeiten, und für Touristen herauskommt. Wir gingen in die Kellerräume hinunter, wo unser Besuch der Redaktion in einem engen Gang angefangen hat. Zuerst waren die Redakteure ein bisschen überrascht, als sie uns gesehen haben. Nach einem kleinen Augenblick kam ein Redaktionssekretär, der uns zum Chef vom Dienst geschickt hat. Er nahm uns in einen Raum, wo wir uns gesetzt haben und dort verbrachten wir eine ganze Stunde in der Diskussion mit ihm und zwei anderen Redakteuren. Am Anfang erfuhren wir, wie die Zeitung finanziert wird. Daran beteiligen sich die Einkommen von der Werbung, der eigene Vertrieb, und vor allem die Passauer Presse. Diese Firma gehört einem reichen Unternehmer von Passau, der fast die Hälfte der Presse in Tschechien (die Regionalzeitungen) besitzt. Für die Redaktion arbeiten etwa 20 Leute. Uns interessierte, warum die Deutschen gerade bei uns arbeiten. Sie erklärten uns, dass sie entweder Slavistik oder Bohemistik studiert haben, oder dass sie tschechische Vorfahren haben. Herr Jannsen, der Chef vom Dienst, erzählte, dass er schon acht Jahre in der Redaktion arbeitet. Am Anfang schrieb er über alles und in der letzten Zeit spezialisiert er sich für Sport. Diese Zeitung hat viele Beilagen, z.B.: Kultur, Wirtschaft, Sport,

Ausland. Dreimal pro Jahr gibt es eine grosse Beilage mit den Informationen über Kultur und Literatur. Jede Nummer der Zeitung hat ein Hauptthema und die Themen sind hauptsächlich über die Tschechische Republik und über deutsch-tschechische Beziehungen. Die Stunde, die wir in der Redaktion verbracht haben, verging schnell und die Redakteure mussten wieder arbeiten.

WÖRTERBUCH

hauptsächlich = *hlavně, především*

herauskommen = *vycházet (noviny)*

überrascht = *překvapený*

der Chef vom Dienst = *šéf služby (vedoucí vydání)*

verbringen = *strávit*

sich beteiligen = *podílet se*

der Vertrieb = *prodej*

Slavistik = *věda o slavících*

die Vorfahren = *předci*

die Beilage = *příloha*

■ SEMINAR DER DEUTSCHEN KONVERSATION

: Handzeichen

Auf den Bildern siehst du 12 Handzeichen. Zu jeder Handzeichnung 1-12 passt nur eine Aussage A-L. Verbinde die Bilder mit der richtigen Aussage.

A. Du spinnst! Du bist verrückt!
B. Ich wünsche dir Glück! Ich drücke dir die Daumen!
C. Ich höre aufmerksam zu!

D. Ich bin müde!
E. Mach das nicht!
F. Das ist super! Das ist Klasse!
G. Sieg! Victory!
H. Alles in Ordnung! O.K.
I. Ohren spitzen, Mund halten!

J. Wie bitte?
K. Halt! Bis hierhin! Nicht weiter!
L. Bitte Ruhe!

